

Vrije Universiteit Brussel

Het adviesorgaan van het gemeentelijke jeugdbeleid; Descriptief onderzoek naar de lokale jeugdraden in Vlaanderen.

Soort: Eindwerk voor het behalen van de graad van
licentiaat in de Sociale & Culturele agogiek, optie culturele agogiek
Student: Evelien Wijnant
Promotor: Prof. Dr. D. Verté
Opdrachtgever: Jemp vzw (JEugd en Maatschappelijke Participatie)
Academiejaar 2005-2006

WETENSCHAPSwinkel
Brussel

1. Samenvatting

Via een kwantitatief onderzoek hebben we heel wat gegevens verzameld omtrent de lokale jeugdraden in Vlaanderen. Over deze gemeentelijke adviesorganen bestonden er immers nog maar weinig systematisch verzamelde en onderzochte gegevens. Elke Vlaamse gemeente heeft onze vragenlijsten ontvangen via de lokale jeugdconsulent: zowel voorzitters als leden werden aan de hand van twee verschillende vragenlijsten bevraagd over de werking van hun jeugdraad.

Opmerkelijk genoeg blijken zowel voorzitters, leden als gemeentebesturen niet altijd op de hoogte te zijn van hun rechten/plichten of van de werking van hun jeugdraad. Bovendien blijken de banden tussen het gemeentebestuur en de jeugdraad niet altijd even vlot te verlopen.

Leden van de jeugdraad bestaan voornamelijk uit leden van jeugdwerkorganisaties, waarvan een vierde zelfs een taak als groepsleid(st)er op zich neemt. Voor de leden is hun jeugdwerkorganisatie prioritair aan de jeugdraad: ze steken beduidend minder tijd in de jeugdraad dan in hun jeugdwerkorganisatie. Deze jeugdwerkorganisaties zijn grotendeels jeugdbewegingen; individuele leden maken (te) weinig deel uit van de jeugdraad. Jeugdraden vertegenwoordigen zichzelf ook weinig in andere gemeentelijke adviesstructuren; zelfs in 'het overleg tussen de gemeentelijke adviesraden' of in het 'regionaal overleg tussen de jeugdraden' zijn maar een helft van de jeugdraden vertegenwoordigd.

Misschien de meest opvallende uitkomst is het feit dat de hoofdtak van een adviesorgaan, 'advies verlenen', niet altijd op de eerste plaats komt voor de jeugdraad. Zowel voorzitters al leden zijn er van overtuigd dat deze adviesfunctie ook niet gekend is bij de jongeren in de gemeente. Bovendien worden er (te) weinig adviezen gegeven door de jeugdraad. Een kwart van de gemeentebesturen vraagt zelfs minder adviezen dan ze decretaal verplicht zijn.

2. Inhoudstafel

1. Samenvatting	2
2. Inhoudstafel	3
3. Voorwoord	6
4. Inleiding	7
1. INLEIDING IN DE LITERATUUR	7
2. DEMOCRATIE, INSPRAAK EN PARTICIPATIE	7
A. Democratie	7
B. Inspraak en participatie	8
A. DEFINITIES	8
Inspraak	8
Participatie	9
B. NADELEN	9
C. VOORDELEN	10
C. Jongeren, inspraak en participatie	10
A. JEUGDWERK	10
B. WELKE JONGEREN PARTICIPEREN?	11
C. DE PARTICIPATIEKANSEN VAN KINDEREN EN JONGEREN	12
3. ADVIESORGANEN	12
A. Definitie en soorten	12
B. Functies en taken	13
4. HET WETGEVEND KADER VAN DE LOKALE JEUGDRAAD	14
A. Beleidsnota Jeugd 2004-2009	14
B. Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid'	14
C. Jeugdwerkbeleidsplan	15
D. Jeugdraad	16
A. OPDRACHT	16
B. AANTAL	16
C. LEDEN	16
D. AMBTENAREN	17
E. SCHEPEN VAN JEUGD	17

F. ADVIEZEN.....	17
G. STRUCTUUR.....	18
E. Knelpunten in de jeugdraad.....	18
5. Methodologisch Kader.....	20
1. RELEVANTIE EN DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK.....	20
2. ONDERZOEKSVRAAG.....	20
3. ONDERZOEKSVERLOOP.....	20
4. ONDERZOEKSPOPULATIE.....	211
6. Onderzoekresultaten.....	22
1. ENKELE TOELICHTINGEN.....	22
2. RESPONS VAN HET ONDERZOEK.....	23
3. JEUGD IN DE GEMEENTE OF STAD.....	23
A. Lokale situatie.....	23
B. Relatie met de brede bevolking.....	24
4. STRUCTUUR EN SAMENSTELLING VAN DE JEUGDRAAD.....	25
A. Algemene structuur.....	25
B. Deelraden (/werkgroepen/commissies).....	26
C. Algemene vergadering.....	27
D. Dagelijks bestuur.....	28
E. Vertegenwoordigde sectoren.....	28
F. Deskundigen.....	29
G. Ambtenaren.....	30
H. Schepen bevoegd voor jeugd.....	30
5. LEDEN VAN DE JEUGDRAAD.....	311
A. Profiel.....	312
B. Lokale inbedding van de leden.....	32
C. Het mandaat in de jeugdraad.....	33
D. Taken en competenties.....	34
6. WERKING VAN DE JEUGDRAAD.....	36
A. Algemeen.....	36
B. Werkingsmiddelen.....	37
C. Takenpakket.....	37

D. Organisatiecultuur.....	39
7. ADVIESVERLENING	40
A. Algemeen	40
B. De totstandkoming van een advies	411
C. Het antwoord op een advies	43
7. <i>Besluit</i>	44
1. ZWAKTES VAN HET ONDERZOEK	44
2. OPMERKELIJKE VASTSTELLINGEN EN SUGGESTIES VOOR VERDER ONDERZOEK .	45
8. <i>Bibliografie</i>	48
1. BOEKEN EN ARTIKELS	48
2. BELEIDSTEKSTEN	51
3. GESPREKKEN.....	51

3. Voorwoord

Een licentiaatscriptie schrijf je niet alleen, velen voor mij hebben dit al aan de lijve ondervonden, velen na mij zullen het nog mogen ontdekken. Als eindproduct van een frustratiemachine, zoals professor Elias de universiteit wel eens noemt, zou ik vandaag een ganse geschiedenis vol frustraties en vervelende gebeurtenissen moeten kunnen neerpennen. Het tegendeel is echter waar. Dankzij de goede begeleiding, hulp en steun van heel wat mensen, kan ik terugblikken op een jaar vol vlotte samenwerkingen.

In de eerste plaats gaat mijn dank uit naar de medewerkers van Jemp vzw, met name Matti Vandemaele, Stephen Lodewyck en Maria Mertens. Zij hebben mij enorm geholpen bij de verwerking van de gegevens en bij het verzamelen van de literatuur. Bovendien kon ik dankzij hen een jaar lang werken aan een nuttige licentiaatscriptie die na de deliberatie niet zal verdwijnen in een stoffige bibliotheek, om binnen enkele jaren nog eens opgeraapt te worden door een andere laatstejaarsstudent(e) die mijn literatuurlijst wil overnemen.

Van de kant van de VUB kon ik rekenen op heel wat ondersteuning en hulp van mijn promotor, prof. Dominique Verté, en van assistente Wiske Verhaest. Zonder hun deskundige begeleiding had ik dit onderzoek niet op poten kunnen zetten. Ook de medewerkers van de Wetenschapswinkel verdienen een pluim; de ondersteuning en de aanmoedigende mailtjes van IIs de Bal waren een enorme steun.

Noëlla Ottoy en Kai Van Nieuwenhove zou ik graag bedanken voor hun medewerking aan de stuurgroep van het onderzoek. Mijn oprechte dank gaat ook uit naar alle respondenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Zonder hen had ik helemaal geen onderzoek kunnen voeren.

Last but not least wil ik graag nog familie en vrienden bedanken voor alle steun en hulp tijdens de voorbije drukke maanden. In de eerste plaats wil ik mijn ouders bedanken, zonder wie ik deze studies gewoon niet had kunnen aanvatten. Mijn mama die heel wat vragenlijsten in SPSS heeft ingegeven, mijn tante Karin die alle teksten heeft nagelezen en Sara en Sarah van het 'triumviraat' die mij enorm hebben aangemoedigd, verdienen een speciale vermelding.

4. Inleiding

1. INLEIDING IN DE LITERATUUR

Bij de opbouw van de literatuur wordt gepoogd een zo breed mogelijk kader te schetsen van de lokale jeugdraden in Vlaanderen. De bakermat van het Westen, de 'democratie', wordt als uitgangspunt genomen. Het is in die democratie dat vandaag de dag zoveel belang wordt gehecht aan inspraak en participatie. Maar wat betekenen deze twee woorden eigenlijk? En wat hebben ze te maken met jongeren?

Om inspraak en participatie te realiseren, zijn adviesorganen één mogelijkheid. Enkele definities worden naast elkaar gelegd, functies en taken worden uitgepluisd. Als adviesorgaan van het gemeentelijk jeugdbeleid zijn we, met het hoofdstuk omtrent het wetgevend kader van de lokale jeugdraad, gekomen waar we willen belanden. Verwijzingen naar de beleidsnota jeugd 2004-2009, het decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid' en het jeugdwerkbeleidsplan dringen zich op. Tenslotte nemen we de wettelijke bepalingen omtrent de lokale jeugdraden in Vlaanderen onder de loep.

2. DEMOCRATIE, INSPRAAK EN PARTICIPATIE

A. Democratie

Het woord democratie gaat terug tot de vijfde eeuw voor Christus (Deschouwer, 2002). Deze oudste vorm van democratie staat mijlenver van onze hedendaagse democratie, waar het algemeen enkelvoudig stemrecht van kracht is. Bouverne-De Bie en Coussée (2001) beschrijven de aandacht die na de Tweede Wereldoorlog gaat naar kinderen en jongeren als zelfstandige medespelers. Volgens de auteurs is dit het gevolg van een fundamenteel verlangen naar sociale gelijkheid dat in de verzorgingsstaat wordt vertaald. Redig (2000b) wijst op de uitbreiding van een vertegenwoordigingsdemocratie naar een participatiedemocratie in de jaren zestig en zeventig. De ontplooiing van de mens, en dus ook van de burger, wordt hoog in het vaandel gedragen door de publieke opinie. Dit heeft geleid tot structuren en wetgevingen die de inspraak van burgers bevorderden (Redig, 2000b).

Vandaag krijgen steeds bredere lagen van de bevolking inspraak over hun leefwereld, wat leidt tot een steeds democratischer wordend beleid (Van Roy, 2002b).

B. Inspraak en participatie

A. DEFINITIES

Definities over inspraak en participatie zijn verre van eenduidig. Sommige auteurs spreken slechts van inspraak, andere auteurs zien participatie dan weer als een stapje verder dan inspraak.

Inspraak

Inspraak organiseren is in de eerste plaats kansen creëren waar men zijn of haar mening kenbaar kan maken, het is m.a.w. zoeken naar een weg om op een democratische wijze iedereen te betrekken bij het beleid en bestuur van een gemeenschap, groep, organisatie, land of gemeente (Jeugd en Stad vzw, z.d.).

Voor Suykens (2004) is inspraak het verzamelbegrip van alle door de overheid gehanteerde instrumenten om de bevolking de mogelijkheid te geven om invloed uit te oefenen op de besluitvormingsprocessen van de overheid. Hij deelt de inspraakformules op in vijf grote groepen, ervan uitgaande dat het invloed uitoefenen op een besluitvormingsproces op diverse momenten kan gebeuren en ook in een verschillende graad van beïnvloeding:

- *Lagedrempelinspraak*, bijvoorbeeld enquêtes, meldings- en signaalkaarten, ideeënbusen...
- *Inspraakprojecten of -procedures*, bijvoorbeeld werkgroepen, stuurgroepen...
- *Adviesraden of inspraakorganen*, bijvoorbeeld sportraad, cultuurraad, jeugdraad...
- *Medebeslissingsorganen*, bijvoorbeeld raad van bestuur van een cultureel centrum of een sportcentrum, gemeentelijke speelpleinwerking...
- *Referendum of volksraadpleging (consultatief of beslissend)*, bijvoorbeeld over het invoeren van een nieuw verkeerscirculatieplan met een autovrije stadskern...

Volgens de auteur hangt het al dan niet lukken van een instrument samen met de bestuursstijl van politici en ambtenaren, en met de inzet en het engagement van de burger, waarbij inspraak door en communicatie met de bevolking het meeste effect heeft als er ook een sterk bestuur is.

Suykens en Janssen (1988) menen dat het verschil tussen de termen inspraak en participatie niet relevant is. Omwille van de duidelijkheid suggereren beide auteurs het gebruik van de term 'inspraak'. Zij kennen drie functies toe aan inspraak. Een eerste functie is de *democratisering van het gemeentelijk beleid*, waardoor burgers meer greep krijgen op de beslissingen over hun leefwereld. Een tweede functie beoogt de *rechtsbescherming van de burger* die ontstaat door de

mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen tegen sommige beslissingen. Tot slot bevordert inspraak de *kwaliteit van het beleid*. De betrokkenen, op wie de beslissing betrekking heeft, beschikken over eigen ervaringsdeskundigheid. Bovendien maken mensen een denk- en vormingsproces mee door betrokken te worden, waardoor ze sterker overtuigd worden van het nut en de achterliggende motieven van maatregelen. Een hogere aanvaardbaarheidsgraad van beslissingen is het gevolg.

Participatie

Van Alsenoy (2001) laat participatie iets verder gaan dan inspraak. Hij omschrijft inspraak als het geven van een mening. Wanneer inspraak leidt tot beïnvloeding van het beleid, wordt dit participatie. Ook De Kepper en Stoop (2002) omschrijven inspraak als het geven van een mening. Participatie definiëren zij als het deelgenoot maken van de deelnemers in het besluitvormingsproces. De mening van de burger wordt hier een factor van beïnvloeding.

Redig (2000a) maakt dan weer een onderscheid tussen vier graden van beleidsbeïnvloedende processen: informatie, uitspraak, inspraak en participatie. *Informatie* is éénrichtingsverkeer van de overheid naar de bevolking. *Uitspraak* is eveneens éénrichtingsverkeer, maar in omgekeerde richting: de bevolking kan zich uitspreken over thema's die hen aanbelangen. *Inspraak* gebeurt via adviesraden of via tijdelijke inspraakprojecten. *Participatie* tenslotte gaat over medebeheer. Het zijn pogingen om het beleid op een informele, een meer gelijkwaardige en een meer permanente manier mee te bepalen.

De Backer en Jans (2001) wijzen tot slot nog op de sterke contextgebondenheid van participatie. Participatieprocessen zijn ingebed in maatschappelijke ontwikkelingen en structuren en kunnen nooit los gezien worden van de maatschappelijke context.

B. NADELEN

De opmerkingen die soms omtrent inspraak worden gegeven, worden door Suykens en Janssen (1988) op een rijtje gezet:

- *Representativiteit*: Slechts een kleine groep actieve burgers laat van zich horen, zodat resultaten van inspraakprocessen niet de stem van de bevolking vertolken.
- *Eigenbelang versus algemeen belang*: Inspraak roept slechts het eigenbelang van de bevolking (of van delen ervan) op, politici en ambtenaren zijn er om het algemeen belang te verdedigen.
- *Apathische burger*: Een maatschappelijke context, waar wantrouwen tegenover de politiek en een gebrek aan democratische burgerschapsvorming hoogtij vieren, leidt tot apathie.
- *Inspraak is tijdverlies en vertraagt de besluitvorming*: Als iedereen zijn zegje moet doen, duurt alles veel langer. Gevolg is de vertraging van noodzakelijke realisaties voor de bevolking.

- *Inspraak en de mandatarissen*: Inspraak komt bij heel wat schepenen en gemeenteraadsleden bedreigend over, omdat hun bevoegdheid hierdoor zou worden uitgehold.

C. VOORDELEN

Van Roy (2002b) definieert de burger als partner of coproductent van het overheidsbeleid. Hij meent dat goede besturen hun burgers zoveel mogelijk de kans dienen te geven om beslissingen tijdens het besluitvormingsproces te beïnvloeden. De auteur koppelt niets dan positieve gevolgen aan inspraak:

- *Rechtsbescherming*: De rechtspositie van burgers wordt minder waarschijnlijk geschaad wanneer zij op voorhand bezwaren kunnen uiten.
- *Betere beleidskwaliteit*: De ervaringsdeskundigheid van de burgers vormt een rijke bron aan informatie.
- *Bevordering van het maatschappelijk draagvlak*: Het nut van een beslissing is duidelijk, zodat betrokkenen deze beslissing beter kunnen aanvaarden.
- *Burgerschapsvorming*: Betrokken burgers krijgen inzicht in de democratische werking van de overheid.

Ook Siebens (1998) houdt een pleidooi ten voordele van inspraak en participatie. Jongeren dienen door het onderwijs en de politiek au sérieux te worden genomen. Enkel door ernstige participatie in die terreinen waarvan zij effectief deel uitmaken, kunnen zij de democratie leren begrijpen en waarderen.

Bovendien wijzen Bouverne-De Bie en Coussée (2001) nog op de netwerken die via participatie worden opgebouwd en die leiden tot het sociaal kapitaal, oftewel tot het geheel van relaties binnen een sociaal netwerk.

C. Jongeren, inspraak en participatie

A. JEUGDWERK

In het decreet 'lokaal jeugdwerkbeleid' van 1993 legt de Vlaamse Overheid de noodzakelijke voorwaarden voor inspraak en participatie vast, waarmee ze het belang van inspraak en participatie van kinderen en jongeren bij de uitwerking van het jeugdwerkbeleidsplan duidelijk erkent (Ostyn, 2005).

Als een vorm van participatie aan het maatschappelijk middenveld, wordt jeugdwerk gezien als een belangrijk integratiemiddel en het methodisch middel bij uitstek bij de opbouw van sociaal en cultureel kapitaal (Bouverne-De Bie & Coussée, 2001).

Wildemeersch en Reyskens (2001) kennen drie hoofdoopdrachten toe aan het jeugdwerk: *ruimte voor exploratie creëren, een plaats zijn om tot integratie te komen* en tenslotte *een plaats bieden waar kinderen en jongeren effectief participeren*. In het jeugdwerk kunnen jongeren in overleg en op basis van gelijkwaardigheid zelf bepalen waar en wat ze willen exploreren en hoe ze deze veelheid integreren. De participatiekansen maken van het jeugdwerk een belangrijk maatschappelijk fenomeen en een laboratorium voor maatschappelijke vernieuwing.

De taak van het jeugdwerk is niet zozeer de stem van de jeugdigen vertegenwoordigen, maar veeleer de voorwaarden scheppen om die stem (beter) hoorbaar te maken (Bouverne-De Bie & Coussée, 2001). Kinderen en jongeren moeten beschouwd worden als zingever van de maatschappij met een eigen autonomie, een eigen ontwikkeling en een eigen logica (Ostyn, 2005).

B. WELKE JONGEREN PARTICIPEREN?

Niet alle jongeren participeren gelijkmatig. Onderzoek van De Groof en Siongers (2000) wijst uit dat jongeren minder kans hebben om in het buitenschoolse verenigingsleven actief te zijn wanneer zij ouders hebben met een lage scholing, wanneer ze in het beroeps- of technisch onderwijs zitten of wanneer ze niet gelovig zijn. De auteurs stellen dat meisjes en jongens ongeveer evenveel participeren, maar in andere types van organisaties. Meisjes kiezen meer voor een sociale of vrijetijdsorganisatie, jongens dan weer voor een sportorganisatie. Wat betreft de jeugdverenigingen is er geen verschil in geslacht.

De auteurs vinden bij jongeren ook een positieve samenhang tussen participatie en een aantal democratische attitudes als het tegengaan van individualisme, solidariteit... Het type vereniging waarvan de jongere lid is, blijkt doorslaggevend. Zo worden enkel jeugd- en sociale verenigingen significant bevonden (De Groof & Siongers, 2000).

Of jongeren al dan niet participeren, hangt volgens De Backer en Jans (2001) af van een aantal factoren. Vooreerst moet er sprake zijn van een *uitdaging* die aanzet tot participeren. Het is belangrijk niet te vooronderstellen dat, wat het jeugdwerk als een uitdaging voor jongeren definieert, ook effectief een uitdaging vormt voor jongeren. In tweede instantie moeten jongeren voelen dat ze door hun inzet een verschil kunnen maken. Jongeren zullen pas zinvol inspelen op een uitdaging wanneer ze op hun *capaciteit*, op hun kunnen (door kennis, ervaringen, vaardigheden...) worden aangesproken. Door middel van informatie en vorming kan op deze

capaciteit worden ingespeeld. De auteurs suggereren een *dynamisch evenwicht* tussen uitdaging en capaciteit als beste verhouding. Te weinig capaciteit kan immers leiden tot gevoelens van machteloosheid of frustratie, gebrek aan uitdaging kan leiden tot routinegedrag en gevoelens van zinloosheid.

C. DE PARTICIPATIEKANSEN VAN KINDEREN EN JONGEREN

Om te kunnen spreken van kinder- en jongerenparticipatie, is het volgens Verdonck (2001) noodzakelijk dat hun actorschap wordt erkend. Voor de auteur betekent actorschap dat kinderen en jongeren een eigen zingeving en een eigen betekenis geven aan de werkelijkheid. Hij wijst erop dat de betekenis of invloed van actorschap wordt bepaald door de mate waarin het erkend wordt door volwassenen. Volwassenen dienen er dus rekening mee te houden, wat niet wil zeggen dat volwassenen zomaar moeten instemmen met wat kinderen en jongeren inbrengen. Verdonck (2001) legt nadruk op het belang van communicatie tussen de inbreng van volwassenen en die van kinderen en jongeren. Ook Van Gils (2004) wijst op de noodzaak van dialoog: ideeën moeten duidelijk gemaakt worden, zodat er voeling ontstaat met de ideeën.

3. ADVIESORGANEN

In Vlaanderen ontstaan er in de tweede helft van de jaren zestig heel wat adviesraden. De strakke vertegenwoordigingsdemocratie wordt op die manier wat bijgestuurd met elementen van wat we de participatiedemocratie noemen (Jacobs & Van de Walle, 2000).

A. Definitie en soorten

Naar aanleiding van een discussie in het Vlaams Parlement in verband met de seniorenraden, eind jaren negentig, werden heel wat vraagtekens geplaatst bij de werking van gemeentelijke adviesraden. Er vloeiden weinig concrete consequenties voort uit deze discussies, maar beleidsmakers zagen wel het belang in van een correcte en volledige definitie van een goedwerkende adviesraad (Van Roy, 2002a).

Suykens en Janssen (1988) baseren hun definitie op die van Roels (1985): *participatie- of inspraakorganen* zijn organisatievormen die het bevorderen en effectief maken van de deelneming (participatie) van zoveel mogelijk inwoners/burgers aan de beleidsbeslissingsprocessen van de overheid uitdrukkelijk tot doel hebben, vanuit de bekommernis om het algemeen welzijn. Suykens

en Janssen (1988) voegen er nog het belang van *vaste inspraakorganen* aan toe. Deze zijn wenselijk voor vrij uitgebreide beleids- en probleemgebieden, waarvoor er een blijvende nood aan behoefteonderzoek, beleidsdenken en beleidsontwikkeling is, of om de betrokkenheid van burgers bij de uitbouw van infrastructuur permanent te waarborgen. *Adviesraden* zijn één soort van deze vaste inspraakorganen en zijn verder op te splitsen in vier groepen (Suykens & Janssen, 1988). Ook Luyten (1998) gebruikt deze indeling:

- *Functionele raden* waarbij de werking is toegespitst op een bepaald beleidsterrein, bijvoorbeeld cultuurraden, sportraden, welzijnsraden...
- *Categoriale raden* waarbij de werking is toegespitst op een bepaalde bevolkingscategorie, bijvoorbeeld jeugdraden, migrantenraden, gehandicaptenraden...
- *Territoriale raden* waarbij de werking is toegespitst op een bepaald stuk territorium van de gemeente, bijvoorbeeld wijkraden, buurtraden, districtraden...
- *Raden die eerder overkoepelend zijn*, bijvoorbeeld een gemeenschapsraad.

Een andere opdeling vinden we terug bij Hinnekint (1998): hier worden de adviesraden ingedeeld op basis van grondgebonden, culturele of andere materies.

De Koninck (2002) waarschuwt voor het misverstand dat bestaat door begripsverwarring tussen participatie en advisering. Gemeentebesturen kunnen wel zeggen dat via de adviesraad kan geparticipeerd worden, maar een adviesraad is slechts een adviserend orgaan. Bijgevolg is geen enkel advies bindend.

B. Functies en taken

Suykens en Janssen (1988) delen de opdracht van adviesraden op in drie functies. Zo onderscheiden zij een horizontale, een verticale en een dieptefunctie. De *horizontale functie* van de adviesraad bestaat uit het coördineren van het bestaande aanbod op één beleidsterrein. Wanneer de adviesraad het gemeentebestuur op eigen initiatief adviseert en deelneemt aan besluitvormingsprocessen van de overheid, spreken ze over de *verticale functie*. Tot slot moet de adviesraad zoveel mogelijk inspraak organiseren voor het betrokken bevolkingsdeel en moet de (betrokken) bevolking zoveel mogelijk geïnformeerd worden over de werking van de adviesraad. Dit is de *dieptefunctie*.

Van Roy en Borremans (2002) spreken over een hoogte-, een breedte- en een diepterelatie. De *hoogterelatie* omvat de communicatie met de overheid, de *breedterelatie* omvat het overleg met de aangesloten verenigingen en met de andere adviesraden, en de *diepterelatie* tenslotte omvat het overleg met de bevolking.

Denis (2003) beschrijft het takenpakket van adviesraden, dat in de praktijk ruimer is dan adviesverlening. Ook ontmoeting, mogelijkheid tot het uitbouwen van netwerken, mogelijkheid voor aanzet tot onderlinge samenwerking, overleg plegen, het aanbod van verenigingen op elkaar afstemmen of het organiseren van initiatieven, kunnen tot dit takenpakket behoren.

4. HET WETGEVEND KADER VAN DE LOKALE JEUGDRAAD

Vlaanderen kent naast de lokale jeugdraden op gemeentelijk niveau ook provinciale jeugdraden en een Vlaamse jeugdraad. Gezien het onderzoek naar de staat van de lokale jeugdraden in Vlaanderen, wordt ook in de literatuur slechts het lokale beleid benaderd. Wanneer over 'jeugdraden' wordt gesproken, worden dan ook altijd de lokale jeugdraden bedoeld.

A. Beleidsnota Jeugd 2004-2009

De beleidsnota jeugd 2004-2009 beschrijft acht inhoudelijke prioriteiten voor het Vlaamse jeugdbeleid. Naast jeugdwerkbeleid, kinderrechten, jeugdinformatie, internationalisering, diversiteit, een integraal jeugdbeleid en een positieve kijk op jeugdigen, is vooral participatie een relevante prioriteit in dit onderzoek.

"Participatie is allang een van de basisprincipes van het Vlaamse jeugd- en jeugdwerkbeleid. Het heeft een 'zelfaanzwengelend' effect, draagt bij tot een breder sociaal netwerk en leidt tot democratische burgerschapshoudingen en verhoogde burgerzin. Toch verdient participatie nog meer aandacht. In het participatiedebat mag de overheid de minder mondige en bevoorrechte kinderen en jongeren niet uit het oog verliezen. Vandaar ook dat een verscheiden aanbod aan participatiekanalen en -structuren moet inspelen op de diversiteit bij kinderen en jongeren. We willen er zorg voor dragen dat overheden desnoods corrigerende maatregelen nemen om ook de belangen van deze groepen te waarborgen (Anciaux 2004, p. 15)."

B. Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid'

Na heel wat wijzigingen in twee decreten die het lokale jeugdwerk (1 januari 1994) en het provinciale jeugdwerk (17 december 1997) regelen, worden beide decreten vervangen door een nieuw geïntegreerd 'decreet houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid' van 14 februari 2003 (Redig, 2000a).

Caluwaerts en Verluyten (2004) onderscheiden vijf uitgangspunten waarrond dit decreet is opgebouwd:

- *Het jeugdwerkbeleid als onderdeel van een breed jeugdbeleid*: Kinderen en jongeren moeten ook gehoord worden buiten het beperkte jeugdwerkbeleid. Ook bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, cultuur... moeten op deze doelgroep worden afgestemd.
- *Samenwerking tussen de overheidsniveaus*, zowel *verticaal* (tussen de overheidsniveaus) als *horizontaal* (tussen de overheden van hetzelfde niveau).
- Het belang van een *goed planningsproces*.
- *Permanente samenspraak en samenwerking* tussen overheden, maar ook tussen het bestaande jeugdwerk, tussen kinderen en jongeren en tussen de plaatselijke aanwezige deskundigen.
- *Voldoende financiële middelen* om het jeugdwerk naar behoren te ondersteunen.

C. Jeugdwerkbeleidsplan

Centraal in het decreet staat het gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplan, dat de gemeenten moeten opstellen om aanspraak te maken op financiële middelen van de Vlaamse overheid (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003). Caluwaerts en Verluyten (2004) beschrijven de weg die een jeugdwerkbeleidsplan in opmaak moet doormaken:

Na het opstellen van een werkschema en het samenstellen van een stuurgroep, moeten vaststellingen en behoeftes verzameld worden. Visies, doelstellingen en prioriteiten moeten geformuleerd worden. Er moeten adviezen gegeven worden door de gemeentelijke jeugdraad en door de afdeling Jeugd en Sport. Definitieve versies moeten goedgekeurd worden door de gemeenteraad en door de afdeling Jeugd en Sport.

Tot voor kort dienden de doelstellingen operationeel gemaakt te worden via het jaarplan (d.i. het jeugdwerkbeleidsplan dat jaar na jaar bruikbaar en tastbaar wordt gemaakt) en werden evaluaties gemaakt via werkingsverslagen (Caluwaerts & Verluyten, 2004). Sinds 23 december 2005 echter zijn de jaarplannen afgeschaft en worden werkingsverslagen door verantwoordingsnota's vervangen (Omzendbrief Afdeling Jeugd en Sport, 2006).

Inhoudelijk dient het jeugdwerkbeleidsplan naast een maatschappelijk kader acht thematische hoofdstukken te bevatten: ondersteuning, kadervorming, toegankelijkheid, participatie en terugkoppeling, jeugdwerkinfrastructuur, geïntegreerd jeugdwerkbeleid, ruimte voor de jeugd en tenslotte communicatie en informatie (Caluwaerts & Verluyten, 2004).

D. Jeugdraad

Het advies voor het jeugdwerkbeleidsplan moet geleverd worden door de lokale jeugdraad. Elke gemeente wordt door het 'decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid' (2003) verplicht een jeugdraad in te richten (Jemp vzw, 2003). Deze expliciete verplichting is er nog maar sinds 2001 (Herziening van het decreet van 9 juni 1993, 2001). Sinds het decreet op de culturele raden (1991) was de gemeente wel verplicht een adviesraad te hebben die zich kon uitspreken over jeugd, maar dit kon ook de cultuurraad zijn. Met de wijziging van dit decreet in 1993 werd de mogelijkheid om een afzonderlijke raad voor het jeugdbeleid op te richten, expliciet opgenomen. Dit decreet gaf op zijn beurt uitvoering aan het decreet van 1974 betreffende het cultuurpact. Toen reeds werd uitdrukkelijk gesteld dat "...elke overheid beroep moet doen op passende bestaande of op te richten organen en structuren, met het oog op inspraak en advies" (cultuurpact, 1974, artikel 6).

A. OPDRACHT

De opdracht van de jeugdraad bestaat uit het organiseren van het overleg en de inspraak bij de voorbereiding en de uitvoering van het jeugdbeleid, inzonderheid de opmaak en de uitvoering van een gemeentelijk jeugdwerkbeleidsplan (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003).

Van Nieuwenhove (2005) onderscheidt in de praktijk drie categorieën bezigheden van jeugdraden: de eerste en belangrijkste taak is *advies geven* m.b.t. jeugdbeleid, een tweede taak bestaat uit het *samenbrengen van jeugd en jeugdwerk* en tenslotte doen jeugdraden ook vaak aan het *zelf organiseren van activiteiten*.

B. AANTAL

Elke gemeenteraad van het Vlaamse Gewest richt één of meer jeugdraden op. Er kunnen afzonderlijke jeugdraden worden opgericht voor delen van de gemeente in kwestie. In dat geval moet een overkoepelende jeugdraad voorzien worden. (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003).

C. LEDEN

Van Nieuwenhove (2005) merkt op dat tot 2002 een onderscheid kon gemaakt worden tussen een open, een halfopen en een gesloten jeugdraad. De *open jeugdraad* heette alle individuele jongeren,

zowel als individu of als vertegenwoordiger van een jeugdvereniging, welkom. Een *gesloten jeugdraad* was enkel toegankelijk voor afgevaardigden van lokale particuliere jeugdwerkinitiatieven. Het decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid' van 2003 laat echter enkel nog een *halfopen jeugdraad* toe, waar zowel afgevaardigden van jeugdwerkinitiatieven als individuele jongeren welkom zijn (Van Nieuwenhove, 2005).

Politieke mandatarissen kunnen geen lid zijn van de gemeentelijke jeugdraad en het lidmaatschap van de gemeentelijke jeugdraad kan niet als voorwaarde voor subsidiëring worden gesteld. (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003).

D. AMBTENAREN

Het college van burgemeester en schepenen wijst een of meer ambtenaren van de gemeente aan om de vergaderingen van de gemeentelijke jeugdraad bij te wonen en het secretariaat ervan waar te nemen (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003).

E. SCHEPEN VAN JEUGD

De jeugdschepen moet samen met de jeugdconsulent een tweespan vormen en dient letterlijk en figuurlijk ruimte voor de jeugd te creëren binnen het beleid (Caluwaerts & Verluyten, 2004).

F. ADVIEZEN

Het college van burgemeester en schepenen is verplicht advies te vragen aan de gemeentelijke jeugdraad over alle aangelegenheden inzake het jeugdbeleid. De gemeentelijke jeugdraad van haar kant, mag (moet niet) op eigen initiatief advies uitbrengen. Deze adviezen kunnen gaan over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de jeugd of het jeugdwerk. Wanneer het college van burgemeester en schepenen uitgebrachte adviezen afwijzen, moeten zij dit bij het nemen van eventuele beslissingen motiveren. (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003).

Er komen twee soorten adviezen voor (Van Nieuwenhove, 2005): adviezen m.b.t. het *jeugdwerkbeleid* (subsidies verenigingen, infrastructuur...) en adviezen m.b.t. het bredere *jeugdbeleid* (fuifragelementering, mobiliteit...).

G. STRUCTUUR

Aangezien het decreet de structuur van de jeugdraad niet regelt, zijn jeugdraden vrij om de structuur te bepalen (Vandemaele, 2004). Heel wat jeugdraden (84,55%) werken met een algemene vergadering en een dagelijks bestuur, waarbij de algemene vergadering het beslissende orgaan is en het dagelijks bestuur instaat voor de dagelijkse organisatie van de werking van de jeugdraad (Van Nieuwenhove, 2005).

Vandemaele (2004) wijst ook op de mogelijkheden van werkgroepen, vertegenwoordigingen of een stuurploeg. In *werkgroepen* wordt een specifiek onderdeel van het jeugdwerkbeleid onder de loep genomen, bijvoorbeeld werkgroep skate, werkgroep kampvervoer... *Vertegenwoordigingen* zijn er om andere mensen dan de leden van het dagelijks bestuur de jeugdraad te laten vertegenwoordigen in andere adviesraden, op overlegfora... Een *stuurploeg* is iets tussen een algemene vergadering en een dagelijks bestuur, voor mensen voor wie lidmaatschap van het dagelijks bestuur te zwaar is en voor wie lidmaatschap van de algemene vergadering te weinig inzet vraagt.

E. Knelpunten in de jeugdraad

Niet alle jeugdraden functioneren optimaal. Van Roelen (2005) groepeerde de knelpunten onder vijf noemers:

- *Positionering*: Jeugdraden hebben te weinig een statuut en worden door andere sectoren niet erkend als adviesorgaan. Ze zijn zichzelf ook te weinig bewust van hun belang. Jeugdraden missen vaak de slagkracht van een autonoom, onafhankelijk orgaan.
- *Samenstelling*: Niet alle soorten jongeren zetelen in de jeugdraad. De jeugdraad beperkt zich vaak tot vertegenwoordigers van jeugdwerkinitiatieven en staat vaak minder open voor individuele jongeren. Wat betreft de jeugdwerkinitiatieven worden ook bepaalde categorieën geweerd, zoals bijvoorbeeld politieke jongerenorganisaties. Vaak loopt werving moeizaam en is er sprake van een hoge instapdrempel.
- *Dagdagelijks functioneren*: Een degelijke afsprakennota met het gemeentebestuur ontbreekt vaak, waardoor rechten en plichten weinig gekend zijn. Leden wisselen soms te snel of er is een probleem bij het vinden van een nieuwe voorzitter. Vaak is er een gebrek aan communicatie met de buitenwereld.
- *Inhoudelijke werking*: Jeugdraden zijn vaak organisator van activiteiten, maar zijn te weinig bezig met het inhoudelijke. De vele thema's van het brede jeugdbeleid maken de agenda zwaar en niet bepaald aantrekkelijk. Al bij al worden er weinig adviezen geformuleerd.

- *Netwerking*: De participatie-initiatieven zijn zeer versnipperd en de knowhow wordt te weinig doorgegeven. Als motor voor heel verschillende participatiekanalen zouden jeugdleden jongeren en kinderen meer moeten uitnodigen om mee na te denken over oplossingen.

5. Methodologisch Kader

1. RELEVANTIE EN DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK

Over de verplichte lokale adviesorganen voor de jeugd bestaan nog maar weinig systematisch verzamelde en onderzochte gegevens. Evoluties die op dit moment worden aangetoond, zijn grotendeels gevoelsmatig. Vandaar een hulpkreet van Jemp vzw (JEugdendienst voor Maatschappelijke Participatie) om hierover meer kwantitatieve gegevens te verzamelen. Als ondersteunende structuur voor de lokale jeugdraden willen zij enerzijds in staat worden gesteld evoluties aan te tonen naar het beleid toe en willen zij anderzijds een kader creëren om beter te kunnen inspelen op de noden van de jeugdraden.

2. ONDERZOEKSVRAAG

Het *'decreet houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid'* van 14 februari 2003 verplicht elke gemeente een adviesorgaan voor de jeugd, een jeugdraad, op te richten (Caluwaerts & Verluyten, 2004).

Gezien het beperkte aantal cijfergegevens over deze lokale jeugdraden, bestelde Jemp vzw een descriptief onderzoek naar *'het adviesorgaan van het gemeentelijke jeugdbeleid, meer bepaald naar de werking van de lokale jeugdraden in Vlaanderen'* bij de Wetenschapswinkel aan de Vrije Universiteit Brussel.

3. ONDERZOEKSVERLOOP

Om een antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag, werden twee verschillende vragenlijsten naar de jeugdconsulenten in elke Vlaamse gemeente gestuurd: één voor de voorzitter van de jeugdraad (Bijlage 2) en één voor de leden van de jeugdraad (Bijlage 3). De voorzitter van de jeugdraad werd

hoofdzakelijk belast met de objectieve gegevens over de lokale jeugdraad, bij de leden werd voornamelijk naar subjectieve informatie gepeild.

Twee geoperationaliseerde basisvragenlijsten van vroegere onderzoeken werden als vertrekpunt gebruikt. Het gaat over onderzoeken naar lokale cultuurraden in Vlaanderen (Verté & Verhaest, 2003) en naar lokale seniorenraden in West-Vlaanderen (Verté & De Witte, 2002). Om deze basis met voldoende kennis van zaken in verband met de lokale jeugdraden in Vlaanderen bij te sturen, werd beroep gedaan op een stuurgroep:

- Kai Van Nieuwenhove (VVJ, Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten);
- Noëlla Ottoy (Afdeling Jeugd en Sport, sinds 1 april 2006 afdeling Jeugd, van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap);
- Matti Vandemaele (Jemp vzw, JEugddienst voor Maatschappelijke Participatie).

De verzamelde gegevens van de enquêtes werden verwerkt en geanalyseerd met het statistisch programma SPSS.

4. ONDERZOEKSPOPULATIE

De 320 lokale jeugdraden verspreid over de 308 Vlaamse gemeenten werden via de lokale jeugdconsulent uitgenodigd om aan het onderzoek deel te nemen. Naar elke jeugdconsulent werd een enquête gestuurd voor de voorzitter en een enquête voor de leden van de jeugdraad. We vroegen om de enquête voor de leden zelf te fotokopiëren.

Om een zo hoog mogelijke responsgraad te verkrijgen, werden deze vragenlijsten begeleid door een inleidende brief voor de jeugdconsulent met een procedurevoorstel (Bijlage 1). Er werd gevraagd het onderzoek te agenderen op de eerste jeugdraad in september en om tijd te voorzien om de vragenlijsten tijdens die vergadering in te vullen. Ook met het oog op de responsgraad verscheen een artikel over het onderzoek in Jeugddraad, het tijdschrift van Jemp vzw (Bijlage 4).

6. Onderzoeksresultaten

1. ENKELE TOELICHTINGEN

Hierna worden de resultaten van het onderzoek besproken. Enkele toelichtingen met het oog op het vermijden van misverstanden, dringen zich op:

Gezien de nauwe aansluiting bij de vragenlijsten die ontwikkeld werden in het kader van een onderzoek naar de cultuurraden door Verté en Verhaest (2003), zal ook de opbouw van het verslag van de onderzoeksresultaten nauw aansluiten bij het onderzoeksrapport van deze auteurs. Hiermee willen we graag een vergelijking van de verschillende lokale adviesraden stimuleren voor volgend onderzoek.

In het onderzoeksopzet werden twee vragenlijsten opgenomen: naast een vragenlijst voor de voorzitters van de jeugdraad (Bijlage 2), werd ook een vragenlijst ontwikkeld voor de leden van de jeugdraad (Bijlage 3). Bij de beschrijving van de onderzoeksresultaten hebben we het dan respectievelijk over voorzitters en over leden; dit onderscheid wordt bij de tabellen in bijlage 5 ook telkens uitdrukkelijk vermeld.

Wanneer we uitspraken doen over jeugdraden, voorzitters, leden van jeugdraden of gemeenten, worden uiteraard slechts die jeugdraden, voorzitters, leden of gemeenten bedoeld die hebben deelgenomen aan het onderzoek.

In bijlage 5 zitten alle tabellen die beschreven worden in de tekst. Na elke paragraaf of na elk deel van een paragraaf die een bepaalde tabel beschrijft, staat het nummer van de tabel zoals die voorkomt in bijlage 5. De tekens (letters) die bij de beschrijving van de onderzoeksresultaten worden gebruikt, worden eveneens in bijlage 5 kort toegelicht.

Sommige vragen hebben we niet op item-, maar op schaalniveau besproken. Bij deze schalen zijn we dan nagegaan of er een verband bestaat met het geslacht van de respondenten, het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie, de grootte van de gemeente of het opleidingsniveau. Wanneer er een correlatie bestaat met de leeftijd, wordt dit ook vermeld.

2. RESPONS VAN HET ONDERZOEK

Van de 320 lokale jeugdraden in Vlaanderen, gespreid over de 308 Vlaamse gemeenten, ontvingen we uiteindelijk 79 vragenlijsten van voorzitters. Dit komt overeen met 24.7% van alle jeugdraden. De vragenlijsten van de leden werden 663 keer ingevuld teruggezonden. Deze zijn gespreid over 114 Vlaamse gemeenten, wat overeenkomt met 37% van de gemeenten. Gemiddeld werden 6 vragenlijsten per postcode teruggezonden.

In functie van de leesbaarheid delen we de gemeenten en steden op in vier categorieën: kleine gemeenten (minder dan 10 000 inwoners), middelgrote gemeenten (10 000 tot 15 000 inwoners), grote gemeenten (15 000 tot 30 000 inwoners) en steden (meer dan 30 000 inwoners).

De grootte van de gemeenten bij de voorzitters is ongeveer gelijk verdeeld: zowel de kleine gemeenten, de middelgrote gemeenten, de grote gemeenten als de steden worden vertegenwoordigd door 20 tot 30% van de voorzitters. (Tabel 1).

Wat betreft de leden van de jeugdraad, kunnen we op basis van de voorzittersvragenlijst slechts bij 52.6% nagaan in wat voor een gemeente zij wonen. De grootte van de gemeente werd immers niet gevraagd bij de leden en er zijn meer verschillende postcodes bij de leden dan er postcodes voorkomen bij voorzitters. De 349 leden waarbij we de grootte van de gemeente wel kunnen nagaan, blijken vrij mooi verdeeld te zijn: elke categorie (kleine, middelgrote of grote gemeente en stad) mag ook hier rekenen op 20 tot 30% van de leden. (Tabel 2).

3. JEUGD IN DE GEMEENTE OF STAD

Omwille van de leesbaarheid wordt 'de gemeente of stad' slechts door 'de gemeente' beschreven.

A. Lokale situatie

Het aantal jeugdverenigingen dat actief is in de Vlaamse gemeenten varieert van 3 tot 170, met een gemiddelde van 19. Exact de helft van de gemeenten telt tien of minder actieve jeugdverenigingen. In minder dan 20% van de gemeenten zijn meer dan 30 jeugdverenigingen actief. (Tabel 3).

Gemiddeld zijn 17.2 jeugdverenigingen effectief lid van de jeugdraad, de aantallen schommelen ook hier van 3 tot 170. Bij drie kwart van de jeugdraden zijn maximum 20 jeugdverenigingen aangesloten. (Tabel 4).

Sinds het decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid' van 14 februari 2003, dienen alle jeugdraden halfopen te zijn. Dit betekent dat er naast de jeugdverenigingen ook individuele jongeren lid moeten kunnen zijn van de jeugdraad. Toch blijken niet bijzonder veel onafhankelijke jongeren lid te zijn van de jeugdraad.

Bij 8 jeugdraden zijn er geen individuele jongeren lid en bijna drie op vier jeugdraden telt hoogstens 3 individuele leden. Amper 3.9% van de jeugdraden telt meer dan 10 onafhankelijke jongeren. (Tabel 5).

In ruim 90% van de gemeenten is een jeugdconsulent werkzaam. De aanwezigheid van andere adviesraden in de gemeente is sterk verschillend van adviesraad tot adviesraad. De meest voorkomende adviesraden zijn cultuurraden, sportraden, milieuraden, commissies ruimtelijke ordening en seniorenraden. Deze raden komen in drie kwart of meer van de gemeenten voor. Ongeveer de helft van de gemeenten heeft een bibliotheekcommissie, een verkeerscommissie of een welzijnsraad. Bij 20 tot 30% van de gemeenten komen ook preventiecommissies, wijk- of dorpsraden en huisvestingscommissies voor. Pakweg één op tien gemeenten heeft ook een commissie feestelijkheden en een adviesraad rond internationale en ontwikkelingssamenwerking. (Tabel 6).

De jeugdraden zijn vooral vertegenwoordigd in 'het overleg tussen de verschillende gemeentelijke adviesraden' en in 'het regionaal overleg tussen de jeugdraden'. Respectievelijk 48.1 en 39% van de jeugdraden vertegenwoordigen er zichzelf. De vertegenwoordiging van de jeugdraad in de cultuurraad, in de commissie ruimtelijke ordening en in de milieuraad, is bij 25 tot 35% van de gemeenten een feit. In de overige gemeentelijke structuren wordt de jeugdraad nog veel minder vertegenwoordigd. Het is opvallend dat nooit meer dan 50% van de jeugdraden is vertegenwoordigd in een andere gemeentelijke structuur. (Tabel 7).

B. Relatie met de brede bevolking

De *activiteiten van de jeugdraad* worden in de meeste gevallen via de verenigingen aan de bevolking meegedeeld, negen op tien jeugdraden doet dat meestal tot altijd. Op de tweede plaats richten de jeugdraden zich tot de bevolking via het gemeentelijke infoblad. Ongeveer drie kwart van de bevolking wordt op de hoogte gehouden van de activiteiten van de jeugdraad via de

website van de gemeente, bij de helft gebeurt dit via de website van de jeugdraad. Een kwart van de jeugdraden informeert de bevolking via het tijdschrift van de jeugdraad.

Drie kwart van de jeugdraden informeert de brede bevolking ook via andere wegen. Deze 'andere wegen' zijn grotendeels flyers/affiches en de lokale pers. Deze breuk geeft echter een vertekend beeld weer, aangezien 60.8% van de voorzitters gewoon niks invulde bij 'via een andere weg'. (Tabel 8).

Omtrent de *adviezen van de jeugdraad* wordt de bevolking minder op de hoogte gebracht. Bijna de helft van de jeugdraden informeert de bevolking via de verenigingen, ongeveer een kwart doet dat via het gemeentelijk infoblad en de website van de jeugdraad. Informatieverstrekking via de website van de gemeente en via het tijdschrift van de jeugdraad, gebeurt slechts bij 10 tot 15% van de jeugdraden.

Ook hier geeft het informeren via een andere weg een vertekend beeld. Op het eerste zicht gebeurt dit bij drie op tien jeugdraden meestal tot altijd, maar eigenlijk gaat dit slechts over 6 jeugdraden. Drie kwart van de voorzitters vulde deze vraag immers niet in. (Tabel 9).

4. STRUCTUUR EN SAMENSTELLING VAN DE JEUGDRAAD

A. Algemene structuur

Ruim 80% van de jeugdraden is een feitelijke vereniging, iets minder dan één op tien jeugdraden is een vereniging zonder winstorgaan. Volgens één op tien voorzitters heeft hun jeugdraad nog een andere rechtspersoonlijkheid. Met die 'andere' worden waarschijnlijk feitelijke verenigingen bedoeld, er werd namelijk telkens 'adviesraad' bij 'andere' ingevuld. Allicht zijn deze voorzitters gewoon niet op de hoogte van de rechtspersoonlijkheid van hun jeugdraad. (Tabel 10).

Naast een algemene vergadering en een dagelijks bestuur, heeft zes op tien jeugdraden geen andere elementen in hun organisatiestructuur. Ongeveer één derde werkt wel met deelraden/werkgroepen/commissies. (Tabel 11).

Per vereniging mogen bij ruim drie kwart van de jeugdraden twee vertegenwoordigers komen (Tabel 12). Ook bij drie kwart van de jeugdraden mag één lid niet meer dan één vereniging vertegenwoordigen (Tabel 13). Wie precies stemrecht heeft, elke vereniging of elke aanwezige, is ongeveer gelijk verdeeld (Tabel 14).

De tevredenheid over de relaties tussen de verschillende entiteiten van de jeugdraad (de jeugdconsulent, de schepen van jeugd, het bestuur van de jeugdraad, de algemene vergadering van de jeugdraad, het schepencollege, de gemeenteraad en de voorzitter van de jeugdraad), is verschillend per relatie. De relaties jeugdconsulent – bestuur, jeugdconsulent – algemene vergadering, voorzitter – bestuur en bestuur – algemene vergadering, worden bij 80% van de leden goed tot zeer goed bevonden. Ook de relatie jeugdconsulent – schepen van jeugd wordt bij ruim 60% van de jeugdraadleden als een goede relatie omschreven. Ongeveer de helft van de leden bestempelt de relatie schepen van jeugd – bestuur en de relatie schepen van jeugd – algemene vergadering, als goed. Slechts één op vier leden is tevreden over de relatie schepencollege – algemene vergadering en over de relatie gemeenteraad – algemene vergadering. (Tabel 15). Hieruit blijkt dat de interne relaties in de jeugdraad door de leden als positief worden ervaren, maar dat er volgens hen iets schort aan de relaties tussen de jeugdraad en de gemeente.

Wanneer we aan de voorzitters en aan de leden vragen naar het beeld dat de jongeren in de gemeente hebben over de jeugdraad, blijkt er een verschil te zijn tussen de antwoorden van de voorzitters en die van de leden. Volgens één op drie voorzitters kennen de jongeren uit de gemeente de jeugdraad niet. De leden gaan nog een stapje verder: volgens maar liefst de helft van hen is de jeugdraad niet gekend bij de jongeren. Zeven op tien voorzitters meent dat de jongeren in de gemeente de jeugdraad via activiteiten van de jeugdraad kennen, slechts vier op tien leden delen die mening. Ongeveer één op vier voorzitters denkt dat de lokale jongeren de jeugdraad kennen als adviesraad. Nog minder leden zijn van deze quote overtuigd: volgens slechts een kleine 15% van de leden kennen de jongeren de jeugdraad als adviesraad. (Tabellen 16 en 17). Wat betreft de bekendheid van de jeugdraad, zeker als adviesraad, blijkt er dus nog een heleboel werk aan de winkel te zijn.

B. Deelraden (/werkgroepen/commissies)

Ongeveer de helft van de jeugdleden heeft deelraden op basis van het jeugdwerkbeleidsplan en op basis van activiteiten. Eén op vier jeugdleden heeft een ad hoc deelraad of een deelraad op basis van een zelfgekozen prioriteit. Bij bijna één op vijf jeugdleden is er ook een verenigingsraad en een deelraad voor subsidieverlening aanwezig. Minder dan één op tien jeugdleden heeft een territoriale deelraad of een deelraad voor adviesverlening. (Tabel 18).

Iets meer dan de helft van de leden meent dat zijn/haar jeugdraad met sectorale deelraden werkt. Van deze mensen is nog eens ongeveer de helft ook lid van een deelraad. Dit aantal sectorale deelraden geeft echter een vertekend beeld weer. Slechts in 54% van de gemeenten gaven alle leden van die gemeente hetzelfde antwoord op de vraag of hun jeugdraad al dan niet werkt met sectorale deelraden. Daarenboven heeft 11.6% van de leden niet op deze vraag geantwoord. De

gegeven definitie in de vragenlijst was misschien niet duidelijk genoeg. Anderzijds is het ook mogelijk dat heel wat leden niet genoeg op de hoogte zijn van de werking van hun jeugdraad.

Hierna worden twee schalen, namelijk de negatieve gevolgen van deelraden en de voorwaarden voor en positieve gevolgen van deelraden, besproken. (Tabellen 19 en 20).

Bijna de helft van de leden is het (helemaal) eens met de negatieve gevolgen die deelraden met zich meebrengen. Hoe hoger de respondenten zijn opgeleid, hoe minder ze het eens zijn met deze schaal ($p=.00$; $r=-.21$). Leden van een jeugdwerkorganisatie ($M=2.30$; $SD=.76$) zijn het doorgaans meer eens met deze uitspraken dan niet-leden ($M=1.66$; $SD=.45$), ($t(45.224)=6.51$; $p=.00$). Tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3,N)=2.269$; $p=.08$) of het geslacht van de respondenten ($t(287)=-.303$; $p=.76$), bestaat geen significant verband. Hoe ouder men wordt, hoe minder men het eens is met de negatieve gevolgen die deelraden met zich meebrengen ($p=.00$; $r=-.21$).

Drie kwart van de respondenten geeft een antwoord van 'noch oneens, noch eens' tot 'eerder eens' op de schaal die peilt naar de voorwaarden voor en de positieve gevolgen van deelraden. Er bestaat geen significant verband tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($p=.16$; $r=-.09$). Hoe hoger men daarentegen is opgeleid, hoe meer men het eens is met de voorwaarden voor en de positieve gevolgen van deelraden ($p=.00$, $r=.20$). Het geslacht ($t(287)=.058$; $p=.95$) of het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($t(286)=-1.830$; $p=.07$) speelt hier geen rol. Er is een positieve correlatie tussen de leeftijd en deze schaal ($p=.01$; $r=.12$).

C. Algemene vergadering

Bijna alle jeugdraden (96.2%) hebben een algemene vergadering. De voorzitters van de 3 jeugdraden die niet over een algemene vergadering beschikken, beweren ook geen andere structuren dan een algemene vergadering of een dagelijks bestuur te hebben in de jeugdraad. Gemiddeld heeft een algemene vergadering 32.3 leden, met een maximum van 125 en een minimum van 9 leden. Ruim 80% van de jeugdraden heeft hoogstens 50 leden zetelen in de algemene vergadering. (Tabel 21).

De algemene vergadering telt gemiddeld 25.1 afgevaardigden van verenigingen die werken met vrijwilligers en gemiddeld 1.7 afgevaardigden van verenigingen die werken met beroepskrachten. De maxima bedragen respectievelijk 113 en 20, de minima liggen respectievelijk op 2 en 0. De helft van de voorzitters geeft aan geen afgevaardigden in de jeugdraad te hebben van verenigingen die werken met beroepskrachten. (Tabellen 22 en 23).

Gemiddeld komt de algemene vergadering jaarlijks 7 keer samen, met een maximum van 12 vergaderingen. Meer dan een kwart van de jeugdraden telt 10 tien algemene vergaderingen, nog eens bijna 20% van de jeugdraden telt er jaarlijks 6. (Tabel 24).

Een algemene vergadering duurt gemiddeld 2 uur, dit is het geval bij de helft van de jeugdraden. Bij iets meer dan één op vier van de algemene vergaderingen duurt deze langer dan 2 uur. Een doorsnee algemene vergadering duurt minstens 3 kwartier. (Tabel 25). 64% van de jeugdraden houden de algemene vergadering op een vast tijdstip.

D. Dagelijks bestuur

Een zeer groot deel van de jeugdraden (86.1%) beschikt over een dagelijks bestuur. Het aantal leden varieert van 3 tot 29, met een gemiddeld aantal leden van 7.7. 80% van de jeugdraden heeft niet meer dan 10 leden in het dagelijks bestuur. (Tabel 26).

Gemiddeld komt het dagelijks bestuur 10.2 keer per jaar samen, het hoogst aantal bijeenkomsten is 36. Eén jeugdraad geeft aan nooit samen te komen met het dagelijks bestuur, ruim de helft van de jeugdraden komt tussen 6 en 10 keer per jaar samen. (Tabel 27). Het dagelijks bestuur vergadert bij de helft van de jeugdraden op een vast tijdstip.

Bij 70% van de jeugdraden is het bestuur toegankelijk voor iedereen en wordt het bestuur gekozen door de algemene vergadering. Eén derde van de jeugdraden spreekt potentiële leden persoonlijk aan. Bij minder dan 5% van de jeugdraden bestaat het bestuur uit afgevaardigden van de deelraden, of wordt het bestuur op een andere manier samengesteld. (Tabel 28).

E. Vertegenwoordigde sectoren

Jeugdbewegingen en jeugthuizen of jeugdclubs zijn in meer dan negen op tien jeugdraden vertegenwoordigd, jeugdbewegingen zelfs in 98% van de jeugdraden. Jongerenbewegingen, gemeentelijke speelpleinwerkingen, politieke jongerenbewegingen en jeugdverenigingen voor amateuristische kunstbeoefening zijn in 40 tot 60% van de jeugdraden vertegenwoordigd. In een kwart van de jeugdraden zetelen ook afgevaardigden van het jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een handicap en afgevaardigden van de private speelpleinwerking. Bij ongeveer één op vijf jeugdraden zijn ook afgevaardigden terug te vinden van het jeugdwerk voor kansarme jeugd, van jeugdateliers, van jeugdmuziekateliers en van studentenverenigingen. Minder dan 10% van de jeugdraden mag vertegenwoordigers ontvangen van zelforganisaties, van het jeugdwerk voor de vorming van laaggeschoolde werkende jongeren en van de kinderboerderij. De lage

vertegenwoordiging van laatstgenoemden kan het gevolg zijn van het feit dat deze sectoren gewoon niet aanwezig zijn in de gemeente. Hierover hebben we geen gegevens. (Tabel 29).

Ook wat betreft het belang dat leden hechten aan de vertegenwoordiging van de verschillende sectoren in de jeugdraad, is er een groot verschil tussen de sectoren onderling. Meer dan negen op tien leden vinden de vertegenwoordiging van jeugdbewegingen, jongerenbewegingen en jeugdhuizen of jeugdclubs belangrijk tot heel belangrijk. Acht op tien leden hechten (veel) belang aan jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een handicap en aan jeugdwerk voor kansarme jeugd. Ongeveer 60 tot 80% van de leden zegt de aanwezigheid in de jeugdraad van de gemeentelijke speelpleinwerking, van het jeugdwerk voor de vorming van laaggeschoolde werkende jongeren, van jeugdverenigingen voor amateuristische kunstbeoefening en van zelforganisaties (heel) belangrijk te vinden. De vertegenwoordiging van jeugdmuziekateliers, van jeugdateliers en van private speelpleinwerkingen wordt door de helft van de jeugdraadleden (heel) belangrijk geacht. Slechts 25 tot 40% van de leden hecht belang aan de vertegenwoordiging van studentenverenigingen, van politieke jongerenverenigingen en van kinderboerderijen. (Tabel 30).

F. Deskundigen

Volgens 34.4% van de leden zetelen er deskundigen in hun jeugdraad. Net zoals bij de sectorale deelraden, geeft dit cijfer echter een vertekend beeld weer. In minder dan de helft van de gemeenten (48.2%) zijn de leden het eens over het al dan niet zetelen van deskundigen in hun jeugdraad. Bovendien heeft 13.1% deze vraag onbeantwoord gelaten. Opnieuw kan de vraag gesteld worden of de definitie in de vragenlijst niet duidelijk genoeg was, of dat de leden niet volledig op de hoogte zijn van de werking van hun jeugdraad.

Hoe de leden tegenover deskundigen staan, wordt op basis van twee schalen geanalyseerd: op basis van de verrijking die deskundigen aanbrengen in de jeugdraad en op basis van de negatieve eigenschappen van deskundigen (Tabellen 31 en 32).

Ruim 40% van de leden is het eens tot helemaal eens met de verrijking die deskundigen met zich meebrengen. Hoe hoger de opleiding, hoe meer deskundigen gezien worden als een verrijking in de jeugdraad ($p=.01$; $r=.17$). In tegenstelling tot de opleiding, bestaat er geen significant verband met de grootte van de gemeente ($F(3,109)= 2.636$; $p=.05$) of met het geslacht van de respondenten ($t(198)=.629$; $p=.53$). Ook het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie heeft geen invloed op deze schaal ($t(127)=-.217$; $p=.83$). Met een stijgende leeftijd, gaat men meer de verrijking van deskundigen inzien ($p=.01$; $r=.13$).

Minder dan 5% van de ondervraagden vindt dat deskundigen tot negatieve gevolgen voor de jeugdraad leiden. Zowel de grootte van de gemeente ($F(3,106)=1.463$; $p=.23$), het geslacht van de respondenten ($t(192)=.423$; $p=.67$), de opleiding ($F(2,186)=1.469$); $p=.23$) als het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($t(192)=1.216$; $p=.23$), houdt geen significant verband met de antwoorden op deze schaal.

G. Ambtenaren

Volgens 90% van de leden komt de opvolging van de jeugdraad terecht op de schouders van de jeugdconsulent. Eén derde van de leden geeft aan dat dit bij een andere ambtenaar van de jeugddienst terecht komt. Een kleine 7% (41 leden) beweert dat een ambtenaar van een andere dienst belast wordt met de opvolging van de jeugdraad: 18 van deze 41 leden specificeren deze 'andere ambtenaar' als de schepen van jeugd. (Tabel 33).

Ongeveer drie kwart van de respondenten gaat (helemaal) akkoord met volgende uitspraken omtrent de ambtenaar die belast is met de opvolging van de jeugdraad: 'hij/zij neemt de jeugdraad mee in de opmaak van het jeugdwerkbeleidsplan', 'hij/zij is een noodzakelijke link met het gemeentebestuur', 'hij/zij geeft informatie over de praktische haalbaarheid van adviezen', 'hij/zij geeft inhoudelijke informatie ter voorbereiding van de adviezen' en 'hij/zij pleegt overleg met de gemeentelijke diensten en adviesraden'. 60 tot 70% van de jeugdraden is het er (helemaal) mee eens dat deze ambtenaar een voorbereidende functie met betrekking tot de vergaderingen heeft, dat hij/zij voor inhoudelijke input zorgt en thema's aansnijdt, dat hij/zij de mensen bevraagt en weet wat er leeft bij de mensen, dat hij/zij voor continuïteit zorgt, dat hij/zij de activiteiten coördineert, dat hij/zij de kloof overbrugt tussen het beleid en het veld, dat hij/zij contact houdt met andere gemeenten, dat hij/zij een procesbegeleider is en dat hij/zij het verslag van de jeugdraad maakt. Ruim de helft van de leden is ervan overtuigd dat de bevoegde ambtenaar de spilfiguur in het netwerk is, dat hij/zij de jeugdraad beïnvloedt en stuurt en dat hij/zij de schepen meeneemt in een lange termijnvisie. Volgens vier op tien leden brengt deze ambtenaar andere manieren van vergaderen en overleggen aan. (Tabel 34).

H. Schepen bevoegd voor jeugd

De schepen van jeugd is bij bijna twee derden van de jeugdraden altijd aanwezig in de algemene vergadering. In ongeveer 15% van de gevallen komt de schepen enkel als hij/zij wordt uitgenodigd. Een schepen die nooit of enkel voor het laatste kwartiertje komt, komt voor bij telkens 10% van de jeugdraden. Eén voorzitter geeft aan dat de schepen van jeugd altijd komt, behalve als er over een advies wordt gestemd. (Tabel 35).

Omtrent de schepen van jeugd hebben we twee schalen opgesteld: eentje omtrent het goede werk dat de schepen van jeugd verricht voor de jeugd(raad) en eentje omtrent het feit dat de schepen van jeugd de vergaderingen en de voorstellen naar zijn/haar hand weet te zetten. (Tabellen 36 en 37).

Voor ruim een kwart van de leden verricht de schepen van jeugd goed werk voor de jeugd(raad). Naar geslacht ($t(543.691)=-1.125$; $p=.26$), opleiding ($F(2,543)=.338$; $p=.71$) en het lidmaatschap van een jeugdwerkorganisatie ($t(550)=-.850$; $p=.40$) is er geen significant verband vast te stellen. De grootte van de gemeente heeft wel invloed op deze schaal ($F(3,302)=8.541$; $p=.00$). Kleine gemeenten ($M=3.59$) zijn het gemiddeld meer eens met deze schaal dan middelgrote gemeenten ($M=2.99$; $p=.00$) of steden ($M=3.04$; $p=.01$).

Bijna één op drie jeugdraadleden is het (helemaal) oneens met de schaal omtrent het feit dat de schepen van jeugd de vergaderingen en voorstellen naar zijn/haar hand zou zetten. Er is een significant verband tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3,313)=3.133$; $p=.03$), waarbij grote gemeenten ($M=.76$) het nog minder eens zijn met deze schaal dan middelgrote gemeenten ($M=.84$). Ook opleiding houdt verband met deze schaal ($p=.00$; $r=-.14$): hoe hoger de opleiding, hoe minder men ervan overtuigd is dat de schepen de vergaderingen/voorstellen naar zijn/haar hand zet. Het geslacht van de leden ($t(568)=-.756$; $p=.45$) of het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($t(566)=1.486$; $p=.14$) speelt geen rol voor deze schaal.

5. LEDEN VAN DE JEUGDRAAD

A. Profiel

Ruim de helft van de leden (58.2%) is minstens 18 en jonger dan 23 jaar. Slechts 8.3% van de respondenten is minderjarig. De meerderheid van de leden (54.8%) zijn mannen.

De hoofdbezigheid van iets meer dan de helft van de leden van de jeugdraad is studeren. De werkende leden zijn in de eerste plaats bedienden en in tweede instantie arbeid(st)ers. Samen met ambtenaren en leraren zijn deze twee groepen verantwoordelijk voor de meest voorkomende hoofdberoepen. (Tabel 38).

Ruim 70% van de respondenten heeft hoger onderwijs gevolgd of volgt dit nog steeds. Een kwart heeft zich (nog) niet aan hogere studies gewaagd. Een zeer kleine groep van ongeveer 1% heeft geen secundair onderwijs genoten. (Tabel 39).

Een kleine nuance dringt zich echter op: 70% van de leden heeft niet noodzakelijk een diploma hoger onderwijs. Het is niet zeker dat respondenten die op dit moment nog studeren, hun studies met vrucht zullen beëindigen.

B. Lokale inbedding van de leden

578 personen, of 89.2% van de ondervraagde jeugdraders, zijn lid van een jeugdwerkorganisatie. Van deze respondenten is bijna 70% lid van een jeugdbeweging. Een kwart is lid van een jeugdhuis of jeugdclub en ongeveer 15% is lid van een studentenvereniging of van de gemeentelijke speelpleinwerking. 10% of minder van de leden die lid zijn van een jeugdwerkorganisatie, is lid van een (politieke) jongerenbeweging, een jeugdvereniging voor amateuristische kunstbeoefening, een jeugd(muziek)atelier, het jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een handicap, het jeugdwerk voor kansarme jeugd, het jeugdwerk voor de vorming van laaggeschoolde werkende jongeren, de kinderboerderij, een zelforganisatie of de private speelpleinwerking. In tabel 40 wordt een onderscheid gemaakt tussen respondenten die actief lid, passief lid of bestuurslid zijn. Jeugdraders die lid zijn van een jeugdwerkorganisatie, zijn in gemiddeld 1.8 jeugdwerkorganisaties actief.

Ongeveer twee derden van de leden vertegenwoordigen een jeugdbeweging in de jeugdraad. De andere soorten verenigingen kunnen maar op 10% of minder van de respondenten rekenen voor vertegenwoordiging, 12 van de 16 soorten jeugdverenigingen halen zelfs de 5% niet. (Tabel 41).

De voorzitters specificeren de individuele, onafhankelijke leden in meer dan de helft van de gevallen als 'geïnteresseerden' of 'oud-jeugdwerkers'. Ruim 10% van de individuele leden maakt deel uit van specifieke doelgroepen als bijvoorbeeld afgevaardigden van leerlingenraden of speelpleinwerkingen, of behoort tot een andere categorie, zoals bijvoorbeeld een politieke afgevaardigde. (Tabel 42).

Drie kwart van de personen die zetelen in de jeugdraad, blijken vrijwilligers te zijn afgevaardigd door jeugdverenigingen/organisaties die enkel met vrijwilligers werken. Eén op tien leden is individueel lid. Afgevaardigde vrijwilligers en professionele beroepskrachten van jeugdorganisaties/instellingen die werken met professionele beroepskrachten, spelen naast deskundigen, onafhankelijke waarnemers en politieke waarnemers een marginale rol. (Tabel 43).

80 tot 90% van de leden vindt het belangrijk dat vertegenwoordigers van jeugdorganisaties die werken met vrijwilligers, de jeugdconsulent/jeugdbambtenaar en de schepen van jeugd aanwezig zijn in de jeugdraad. Twee derden hecht (veel) belang aan de aanwezigheid van vertegenwoordigers van jeugdorganisaties die werken met beroepskrachten, van deskundigen op gebied van jeugdbeleid en van individuele jongeren. Eén derde vindt ook de vertegenwoordiging

van deskundigen op een ander gebied dan jeugd en van leerlingenraden belangrijk tot heel belangrijk. Bij 20 tot 30% van de leden is dat eveneens het geval voor leden van politieke jongerenpartijen, voor afgevaardigden van andere gemeentelijke adviesraden en voor kinderen. De aanwezigheid van leden van politieke partijen wordt slechts door één op tien leden van de jeugdraad (heel) belangrijk bevonden. Het is opvallend dat 25 à 30% van de leden geen uitgesproken mening blijkt te hebben over dit item, omdat zij telkens 'noch onbelangrijk, noch belangrijk' aankruisen. Enkel bij de drie groepen waarbij men het meest belang hecht aan de aanwezigheid (jeugdorganisaties die met vrijwilligers werken, de schepen van jeugd en de jeugdconsulent/jeugdamtenaar), blijft dit fenomeen beperkt tot ongeveer 10% van de respondenten. (Tabel 44).

C. Het mandaat in de jeugdraad

Gemiddeld zijn de respondenten 2.9 jaar lid van de jeugdraad, waarbij 1 jaar het meest voorkomende aantal jaren lidmaatschap is. Een hoogtepunt wordt bereikt met 17 lidjaren in de jeugdraad. Meer dan de helft van de respondenten is niet langer dan 2 jaar lid, amper één op tien leden houdt het reeds langer dan 5 jaar vol. (Tabel 45).

De aanstelling in de jeugdraad gebeurt bij meer dan 40% van de leden op voorstel van de eigen organisatie, bij bijna 30% gebeurt dit op eigen vraag. 5 tot 10% van de leden wordt door verkiezing of op voorstel van de jeugdraad aangesteld. Ongeveer 5% van de leden wordt door een combinatie van verschillende factoren of van ambtswege aangesteld als afgevaardigde in de jeugdraad. (Tabel 46). Om het mandaat in de jeugdraad op te nemen, moeten zes op tien leden heel weinig gemotiveerd worden en nog eens drie op tien leden moeten eerder weinig gemotiveerd worden. Slechts een kleine 10% moet eerder veel tot heel veel worden gemotiveerd om het mandaat op zich te nemen. (Tabel 47).

Het gemiddeld aantal jaren dat men lid is van de vereniging die men afvaardigt in de jeugdraad, bedraagt 4.6 jaar, waarbij 4 het meest voorkomende jaartal is. Bijna de helft van de respondenten is tussen 3 en 5 jaar lid van zijn of haar vereniging, een kleine 5% is er al langer dan 10 jaar lid. Het maximum aantal lidjaren is 38, wat meer dan dubbel zolang is dan het maximum aantal dienstjaren in de jeugdraad. (Tabel 48). De gemiddelde jeugdrader is bijgevolg eerst 1 à 2 jaar lid van de eigen vereniging alvorens hij/zij in de jeugdraad gaat zetelen.

Bijna de helft van de leden is gewoon lid van de leidingploeg in de organisatie die men afvaardigt in de jeugdraad, één op vier is er groepsleid(st)er. Telkens ongeveer 5% van de leden is bestuurslid of stafmedewerker, of combineert twee of meer functies uit de reeks groepsleid(st)er, stafmedewerker, veldwerker en bestuurslid. (Tabel 49).

Ongeveer drie kwart van de leden is gewoon lid van de algemene vergadering, 13.5% is lid van het dagelijks bestuur. Telkens minder dan 5% van de leden die de vragenlijst hebben ingevuld, is voorzitter, ondervoorzitter, secretaris of penningmeester van het dagelijks bestuur, voorzitter van een deelraad/commissie/werkgroep, ambtenaar of schepen van jeugd. Er dient wel aan herinnerd te worden dat de voorzitters van het dagelijks bestuur een aparte vragenlijst kregen. (Tabel 50).

De tijd die aan de vereniging wordt gespendeerd die men vertegenwoordigt in de jeugdraad, is bij bijna vier op tien jeugdraders tussen 5 en 10 uur per week. Eén vijfde van de respondenten geeft te kennen meer dan 10 uur per week te besteden aan zijn of haar vereniging. (Tabel 51). We kunnen ook vaststellen dat men tevreden is over het aantal uren die men investeert in de jeugdwerkverenigingen. Drie kwart van de respondenten vindt deze tijd noch te weinig, noch teveel. (Tabel 52).

De tijd die jeugdraders aan de jeugdraad spenderen, is beduidend minder dan de tijd die ze in de eigen vereniging steken. Ongeveer drie kwart van de respondenten besteedt minder dan 1 uur per week tijd aan de jeugdraad, één op vijf spendeert hoogstens tussen 1 en 3 uur tijd aan de jeugdraad. (Tabel 53). Bovendien verklaart ruim de helft van de respondenten eerder weinig tijd te willen spenderen aan de jeugdraad. Iets meer dan een kwart wenst wel eerder veel tijd in de jeugdraad te steken. (Tabel 54).

Voorzitters van jeugdraden besteden meer tijd aan de jeugdraad dan de andere leden. Iets meer dan de helft van de voorzitters is wekelijks 1 tot 3 uur bezig met de jeugdraad, en nog eens één op vijf voorzitters is er tussen 3 en 5 uur mee bezig. (Tabel 55). Naast dit voorzitterschap, spendeert één op drie voorzitters ook tussen 5 en 10 uur per week aan ander vrijwilligersengagement, bij nog eens één op vijf voorzitters loopt dit zelfs op tot meer dan 10 uur per week. (Tabel 56). Dit ander vrijwilligersengagement is bij de helft van de voorzitters het lidmaatschap van een andere vereniging. Eén derde van de voorzitters is leider van een jeugdwerkorganisatie of benut zijn vrijwilligerengagement op een andere manier. Meer dan één derde van de vrijwilligersengagements die de voorzitters bij 'andere' klasseren, kunnen bij het jeugdwerk worden ondergebracht. Een kwart van de voorzitters is eveneens groepsleid(st)er van een jeugdwerkorganisatie. (Tabel 57).

D. Taken en competenties

Het belang dat de leden in de uitoefening van hun mandaat in de jeugdraad hechten aan taken en competenties bij zichzelf, wordt ingedeeld in twee schalen: communicatieve vaardigheden en kennis van en interesse voor het beleid. (Tabellen 58 en 59). Tussen deze schalen bestaat een positieve correlatie ($p=.00$, $r=.35$).

Bijna de helft van de respondenten hecht (veel) belang aan communicatieve vaardigheden. Vrouwen ($M=4.06$; $SD=.62$) hechten gemiddeld net iets meer belang aan communicatieve vaardigheden dan mannen ($M=3.89$; $SD=.56$), ($t(635)=-3.522$; $p=.00$). Respondenten die niet in een jeugdwerkorganisatie zitten ($M=4.22$; $SD=.60$), hechten gemiddeld ook wat meer belang aan communicatieve vaardigheden dan hun collega's die wel lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M=3.94$; $SD=.58$), ($t(631)=-3.659$; $p=.00$). Er is geen significant verband naar opleiding ($F(2,624)=.537$; $p=.59$) of naar grootte van de gemeente ($F(3,342)=1.709$; $p=.17$). Hoe ouder men wordt, hoe meer belang men hecht aan deze schaal ($p=.00$; $r=.11$).

De helft van de leden vindt kennis van en interesse in het beleid 'noch onbelangrijk, noch belangrijk' tot 'eerder belangrijk'. Tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3, 339)=1.486$; $p=.22$) bestaat geen significant verband. Hoe hoger de opleiding, hoe meer belang men hecht aan kennis van en interesse in het beleid ($p=.00$; $r=.10$). Mannen ($M=3.54$; $SD=.71$) vinden het beleidsaspect een tikkeltje belangrijker dan vrouwen ($M=3.39$; $SD=.70$), ($t(631)=2.579$; $p=.01$). Personen die geen lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M=4.10$; $SD=.70$) hechten meer belang aan deze schaal dan mensen die wel lid zijn ($M=3.40$; $SD=.68$), ($t(628)=-8.108$; $p=.00$). Het belang dat wordt gehecht aan kennis van en interesse in het beleid, groeit ook met de leeftijd ($p=.00$; $r=.28$).

Hoe belangrijk de leden het vinden dat ze zichzelf op bepaalde taken toeleggen, wordt eveneens in twee schalen ingedeeld: de nadruk leggen op de eigen vereniging en de nadruk leggen op de jeugdraad en op het bredere lokale jeugdveld. (Tabellen 60 en 61). Er bestaat een positieve correlatie tussen beide schalen ($p=.00$; $r=.27$).

Bijna drie kwart van de respondenten vindt het als lid van de jeugdraad (heel) belangrijk om de nadruk te leggen op de eigen vereniging. Het geslacht speelt geen rol bij de nadruk op de eigen vereniging ($t(624)=-1.257$; $p=.21$). Ook de opleiding van de respondenten zorgt niet voor een significant verband ($F(2,N)=1.389$; $p=.25$). Mensen die zelf in een jeugdwerkorganisatie zitten ($M=4.19$; $SD=.67$), vinden het leggen van nadruk op de eigen vereniging gemiddeld belangrijker dan de respondenten die geen lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M=3.41$; $SD=1.12$), ($t(63.52)=5.263$; $p=.00$).

De grootte van de gemeente heeft invloed op het belang dat leden hechten aan nadruk leggen op de jeugdraad en op het bredere lokale jeugdveld ($F(3,337)=3.172$; $p=.02$). Leden in middelgrote gemeenten ($M=3.88$) hechten er gemiddeld iets meer belang aan dan leden in steden ($M=3.57$). Ook vrouwen ($M=3.79$; $SD=.62$) hechten iets meer belang aan deze schaal dan mannen ($M=3.64$; $SD=.71$), ($t(626)=-2.672$; $p=.01$). Hoe hoger de respondenten zijn opgeleid, hoe meer belang ze hechten aan het leggen van nadruk op de jeugdraad en op het brede lokale jeugdveld ($p=.00$; $r=.10$). Leden van jeugdwerkorganisaties ($M=3.67$; $SD=.67$) hechten iets minder belang aan deze

schaal dan niet-leden ($M=4.06$; $SD=.66$), ($t(622)=-4.551$; $p=.00$). Hoe ouder men wordt, hoe meer belang men hecht aan deze schaal ($p=.00$; $r=.19$).

6. WERKING VAN DE JEUGDRAAD

A. Algemeen

Qua documenten beschikt meer dan 80% van de jeugdleden over statuten, bijna een kwart heeft een huishoudelijk reglement. Een afsprakennota komt bij 40% van de jeugdleden voor. (Tabel 62).

Als er een belangrijk thema op de agenda van de jeugdraad staat, heeft drie kwart van de jeugdleden daarover meestal tot altijd voorafgaand contact met de vereniging die zij vertegenwoordigen in de jeugdraad. Ongeveer 40% bespreekt het thema op voorhand met de jeugdconsulent of met leden van andere verenigingen. 20 tot 30% van de verenigingen neemt contact op met de jeugdactoren in de gemeente, met de geïnteresseerde jeugd in de gemeente, met de bevoegde schep en met specialisten ter zake. Bij de leden van het gemeentebestuur of bij leden van een politieke partij gaat 85 tot 90% van de leden zelden tot nooit op voorhand het belangrijke thema bespreken. (Tabel 63).

Nadat een belangrijk thema op de jeugdraad werd besproken, geven bijna negen op tien leden aan dat ze dit thema achteraf ook bespreken met de vereniging die zij vertegenwoordigen. Meer dan 40% van de leden doet dit ook meestal tot altijd met leden van andere verenigingen en met de jeugdconsulent. Drie op tien leden bespreken de belangrijke thema's na de jeugdraad ook met geïnteresseerden in de jeugd en met jeugdactoren in de gemeente. 75 tot 90% van de leden heeft achteraf over het besproken thema zelden tot nooit contact met de bevoegde schep, met specialisten ter zake, met de leden van het gemeentebestuur of met leden van een politieke partij. (Tabel 64).

Bij de opmaak van het jeugdwerkbeleidsplan, maken leden van de jeugdraad bij bijna 70% van de jeugdleden deel uit van de stuurgroep die het plan schrijft. Tussentijds (in)formeel advies over delen van het plan en adviezen op het einde van het proces, wordt bij ongeveer de helft van de gemeenten uitgebracht. Ruim een kwart van de jeugdleden richt een stuurgroep op om het plan te schrijven. Alle jeugdleden geven te kennen betrokken te zijn bij de opmaak van het jeugdwerkbeleidsplan. (Tabel 65).

B. Werkingsmiddelen

Ruim 90% van de jeugdraden krijgt geldelijke steun en steun onder de vorm van secretariaat/administratie van de gemeentelijke overheid. Zo'n 85% kan ook rekenen op het gebruik van vergaderaccommodatie van de gemeente. Inhoudelijke steun van de gemeente is weggelegd voor ruim 50% van de jeugdraden. Minder dan één op vijf jeugdraden krijgt van de gemeentelijke overheid een eigen lokaal. (Tabel 66).

Gemiddeld hebben de jeugdraden 4009.6 euro per jaar, maar met een mediaan van 1500 euro weten we dat een kleine groep jeugdraden het gemiddelde sterk omhoog haalt. Een kwart van de jeugdraden beschikt over 1000 euro of minder per jaar, bij 10% is dit zelfs maximum 500 euro. Een kwart van de jeugdraden kan 3750 tot 37500 euro per jaar besteden. (Tabel 67). De middelen waarover de jeugdraad kan beschikken, is voor 83.5% van de jeugdraden toereikend.

De helft van de jeugdraden kiest zelf hoe het zijn geld besteedt, bij 40% van de jeugdraden gebeurt dit in samenspraak met de jeugddienst. Ongeveer 5% van de jeugdraden vervult de verwachtingen die bestaan vanuit de gemeente wanneer ze het budget besteden. (Tabel 68). Om extra subsidies te geven aan de verenigingen, werken vier op tien jeugddiensten met een puntensysteem.

60 tot 70% van de jeugdraden besteedt zijn werkingsbudget aan vorming en aan administratie en dagelijkse werking. Bijna 40% geeft geld uit aan een fuif. Drie kwart van de jeugdraden geeft aan ook aan andere dingen geld uit te geven. Deze andere dingen zijn grotendeels activiteiten, eten en drinken tijdens vergaderingen, bedanking van vrijwilligers onder de vorm van etentjes of nieuwjaarsrecepties, de uitleendienst en informatieverstrekking onder de vorm van tijdschriften of publicaties. (Tabel 69).

C. Takenpakket

Het meest belang hechten de voorzitters aan het verdedigen van de belangen van de verenigingen, meer dan 90% van de voorzitters vindt dit (heel) belangrijk. 80 tot 90% van de voorzitters vindt het informeren van jeugdverenigingen over het jeugdbeleid, het sturen van het jeugdgebeuren in de gemeente, de adviesverlening over gemeentelijke jeugdmateries, het ondersteunen van verenigingen en de jeugdraad als plaats van discussie belangrijk tot heel belangrijk. Ongeveer een kwart van de voorzitters hecht (veel) belang aan het organiseren van activiteiten die de individuele vereniging overstijgen, aan het mogelijk maken van ontmoetingen tussen verenigingen en aan het aankaarten van leemtes in het jeugdbeleid. Bij 60 tot 70% van de voorzitters bekleden het

stimuleren van overleg en het aanzetten tot onderlinge samenwerking tussen verenigingen, het informeren van alle jongeren over het jeugdbeleid, het spontaan advies geven, het peilen naar de mening van kinderen en jongeren en het opstellen van het subsidiereglement, een hoge plaats in de mate van belangrijkheid van de taken van de jeugdraad. Bij de helft van de voorzitters horen daar ook het organiseren van vorming voor verenigingen en het raadplegen van bepaalde doelgroepen op jeugdgebied bij. Niet meer dan 25 tot 35% van de voorzitters vindt het informeren van de ruimere bevolking over het jeugdbeleid, het uitbouwen van netwerken, het raadplegen van de ruime bevolking op jeugdvlak en het coördineren van de activiteiten van de verenigingen (heel) belangrijk. Weinig voorzitters, zo'n 15%, hecht belang aan het voeren van oppositie. (Tabel 70).

Omtrent het takenpakket van de jeugdraad onderscheiden we vier schalen: het centraal stellen van de jeugdverenigingen, het centraal stellen van de lokale ondersteuning, het centraal stellen van het beleidsdenken, het betrekken van de ruime bevolking en het sturen en organiseren van activiteiten. (Tabellen 71 tot en met 74). Met het ouder worden gaan de respondenten meer belang hechten aan deze schalen en tussen de schalen onderling bestaan correlaties gaande van .25 tot .55 (Tabel 75).

Bijna de helft van de leden vindt het centraal stellen van de jeugdverenigingen eerder tot heel belangrijk. Tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3,335)=.985$; $p=.40$), de opleiding ($F(2,610)=2.049$; $p=.13$) of het lidmaatschap van een jeugdwerkorganisatie ($t(617)=-1.359$; $p=.18$), bestaat geen significant verband. Dit is wel zo bij het geslacht: mannen ($M=4.03$; $SD=.61$) hechten gemiddeld iets minder belang aan de nadruk op de jeugdverenigingen dan vrouwen ($M=4.17$; $SD=.54$), ($t(621)=-3.109$; $p=.00$).

De ondersteuning van het lokale jeugdveld wordt door twee derden van de leden (heel) belangrijk geacht. Een significant verband tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3,342)=.969$; $p=.41$) of de opleiding ($F(2,621)=2.328$; $p=.10$), bestaat niet. Wel hechten vrouwen ($M=4.10$; $SD=.59$) iets meer belang aan deze schaal dan mannen ($M=3.96$; $SD=.66$), ($t(632)=-2.848$; $p=.01$). Ook het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie heeft invloed op het belang dat wordt gehecht aan de ondersteuning van het lokale jeugdveld: leden ($M=3.99$; $SD=.63$) vinden dit gemiddeld minder belangrijk dan niet-leden ($M=4.27$; $SD=.61$), ($t(628)=-3.507$; $p=.00$).

Ruim de helft van de leden vindt het belangrijk dat de jeugdraad beleidsdenkend werk verricht. Er is geen significant verband tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3,339)=1.424$; $p=.24$) of het geslacht ($t(628)=-.754$; $p=.45$). Hoe hoger men opgeleid is, hoe meer belang men hecht aan het beleidsdenkend werk van de jeugdraad ($p=.00$; $r=.16$). Ook het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie hangt samen met het belang dat de respondenten aan de

beleidsdenkende taak hechten ($t(624)=-4.865$; $p=.00$): niet-leden ($M=4.19$; $SD=.57$) vinden deze schaal belangrijker dan leden ($M=3.78$; $SD=.67$).

Bijna de helft van de jeugdraders vindt het (heel) belangrijk dat de jeugdraad activiteiten stuurt en organiseert. Er is geen significant verband met de grootte van de gemeente ($F(3,337)=.776$; $p=.51$) of het opleidingsniveau van de respondenten ($F(2,614)=2.17$; $p=.12$). Vrouwen ($M=3.89$; $SD=.67$) hechten gemiddeld een tikkeltje meer belang aan deze schaal dan mannen ($M=3.76$; $SD=.68$), ($t(624)=-2.306$; $p=.02$). Leden van een jeugdwerkorganisatie ($M=3.79$; $SD=.68$) vinden het minder belangrijk dan niet-leden ($M=4.02$; $SD=.67$) dat de jeugdraad activiteiten stuurt en organiseert ($t(620)=-2.586$; $p=.01$).

D. Organisatiecultuur

Ongeveer 70% van de leden meent dat iedereen een zinvolle bijdrage kan leveren tot de vergaderingen en dat er wordt gehouden aan de agenda die is opgesteld. Volgens 6 op 10 leden is de sfeer op de vergaderingen gemoedelijk. 40 tot 50% van de leden is het (helemaal) eens met volgende uitspraken: 'de jeugdraad is een formele vergadering waar belangrijke thema's op tafel komen', 'er zijn onderwerpen die elke vergadering opnieuw besproken worden', 'het zijn altijd dezelfde mensen die aan het woord zijn', 'het schepencollege neemt ons au sérieux' en 'de jeugdraad moet zo interessant mogelijk zijn, anders komt er niemand'. Wat betreft de stellingen 'afgevaardigden van verenigingen komen alleen naar de jeugdraad om de belangen van hun vereniging te verdedigen', 'iedereen is mee met de discussies', 'we proberen de verplichte agendapunten zo snel mogelijk af te handelen', 'de jeugdraad is soms een praatbarak waar weinig concrete actie uit voortkomt', 'er is concurrentie onder de verschillende verenigingen' en 'onze jeugdraad bestaat uit vrienden, we kennen elkaar al jaren', gaat 20 tot 30% van de jeugdraadleden akkoord. Bijna de helft van de respondenten vindt niet dat het een betere vergadering is als er een spreker komt, en ruim drie kwart van de leden gaat (helemaal) niet akkoord met de stelling dat de jeugdraad eerder een feestcomité is in plaats van een adviesraad. Opvallend is wel dat telkens 20 tot 40% van de respondenten geen mening heeft over deze uitspraken, en 'noch oneens, noch eens' aankruist. (Tabel 76).

Drie kwart van de leden is tevreden over de leiding van de vergaderingen, zij geven hieraan een score van 7 tot 9 op 10. Nog meer leden, ruim 80% geeft de mogelijkheid van elk lid om te spreken een score van 7 tot 9. De thema's die behandeld worden, krijgen van één derde van de leden een score van 6 tot 7 op 10, nog eens de helft van de leden geeft hieraan 8 tot 9 op 10. Hetzelfde zien we bij de adviezen die geformuleerd worden, waar een derde van de respondenten een 6 tot 7 als score geeft, en nog eens de helft 8 à 9 op 10 geeft. Bijna 15% van de leden geeft de inzet van het gemeentebestuur voor de jeugdraad een score van minder dan 5 op 10, een

kleine 30% vindt deze inzet een 5 tot 6 waard. Een kwart van de leden geeft de werking van de deelraden een score van 5 tot 6 op 10, ruim 60% vindt deze werking 7 à 9 punten waard. Drie kwart van de leden is zeer tevreden over de werking van de jeugdraad: zij kennen deze werking een score van 7 tot 9 toe. (Tabel 77).

We hebben een schaal gemaakt omtrent het al dan niet eens zijn over nuttige informatie die tijdens vergaderingen wordt gegeven en het tevreden zijn met de inbreng van aanwezigen. (Tabel 78). De grootte van de gemeente ($F(3,331)=.757$; $p=.52$) of het al dan niet lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($t(610)=-1.59$; $p=.11$), hangt niet met deze schaal samen. Vrouwen ($M=4.01$; $SD=.56$) zijn het daarentegen een tikkeltje meer eens met deze schaal dan mannen ($M=3.92$; $SD=.62$), ($t(606.888)=-2.034$; $p=.04$). Hoe hoger de leden zijn opgeleid, hoe meer ze het eens zijn met het feit dat er nuttige informatie wordt gegeven tijdens vergaderingen en dat ze tevreden zijn met de inbreng van aanwezigen ($p=.02$; $r=.08$).

7. ADVIESVERLENING

A. Algemeen

Bij een kwart van de jeugdraden heeft het schepencollege ten hoogste 5 adviezen gevraagd tijdens het voorbije werkjaar, 17.4% van de schepencolleges vroegen zelfs geen enkel advies. Gemiddeld heeft het schepencollege 4.7 adviezen tijdens het werkjaar gevraagd, de helft van de schepencolleges vroegen er hoogstens 3. Maximum 20 adviezen werden door het schepencollege gevraagd (Tabel 79).

Het afgelopen werkjaar brachten bijna de helft van de jeugdraden maximum 5 adviezen uit, een derde van de jeugdraden bracht er 6 tot 10 uit. Het gemiddeld aantal adviezen dat de jeugdraad het afgelopen jaar uitbracht is 7.8. Er werden hoogstens 30 adviezen uitgebracht. (Tabel 80).

Over het jeugdwerkbeleid brachten de jeugdraden het voorbije werkjaar gemiddeld 5.3 adviezen uit, de helft bracht er hoogstens 4 uit. Slechts 1 op 10 jeugdraden bracht meer dan 10 adviezen uit over het jeugdwerkbeleid, met een maximum van 28 adviezen. (Tabel 81).

Wat betreft het bredere jeugdbeleid, bracht een kwart van de jeugdraden geen enkel advies uit het voorbije werkjaar, de helft van de jeugdraden bracht hoogstens 2 adviezen uit. Gemiddeld werden 3 adviezen per jeugdraad uitgebracht met betrekking tot het bredere jeugdbeleid. Amper 15% van

de jeugdraden bracht meer dan 5 adviezen uit over het bredere jeugdbeleid, het maximum aantal adviezen was 13. (Tabel 82).

De helft van de leden is ervan overtuigd dat het gemeentebestuur rekening houdt met de uitgebrachte adviezen van de jeugdraad, dat het gemeentebestuur meestal tot altijd een antwoord formuleert op uitgebrachte adviezen en dat de jeugdraad ernstig wordt genomen door het gemeentebestuur. Een derde van de leden geeft aan dit niet te weten. (Tabel 83).

Een vijfde van de gemeenten heeft naast de jeugdraad als adviesorgaan voor jongeren, ook een kinder(gemeente)raad. Bij 15% van deze gemeenten bestaat er ook een link tussen de jeugdraad en de kinder(gemeente)raad. In geen enkele gemeente is er een tienerraad; bij 5 gemeenten is er nog een andere jeugdadviesraad. (Tabellen 84 en 85).

Om het beleid op een andere manier dan via advies verlenen te beïnvloeden, gebruiken bijna 6 op 10 jeugdraden acties. Een derde zal het beleid meestal tot altijd via het spreekuur van de schepen van jeugd proberen te beïnvloeden, het spreekuur van de burgemeester wordt daartoe slechts door 15% van de jeugdraden gebruikt. Ruim 9 op 10 jeugdraden gebruiken zelden of nooit het spreekuur van een andere schepen of van de oppositie voor beleidsbeïnvloeding. Bijna de helft gebruikt ook andere middelen om het beleid te beïnvloeden, maar eigenlijk gaat dit maar over de helft van 11 jeugdraden. 86.1% van de voorzitters liet deze vraag open. (Tabel 86).

B. De totstandkoming van een advies

Bij ruim 40% van de jeugdraden vindt er bij de totstandkoming van een advies eerst een discussie plaats in de algemene vergadering, waarna dit advies door een beperkte groep op papier wordt gezet. Eveneens bij ruim 40% van de jeugdraden brengt een beperkte groep eerst een voorstel van een advies, waarna dit ter discussie wordt voorgelegd in de algemene vergadering. In de overige jeugdraden, bij zo'n kleine 15%, worden beide procedures toegepast. (Tabel 87). Hoe deze totstandkoming van een advies precies in zijn werk gaat, is bij veel leden blijkbaar niet gekend. Zo heeft een kwart tot een derde van de jeugdraders geen mening als we naar de procedure peilen. (Tabel 88).

In meer dan 80% van de jeugdraden neemt het bestuur van de jeugdraad of de jeugdconsulent/andere jeugdambtenaar het initiatief bij het formuleren van een advies. De algemene vergadering neemt in de helft van de jeugdraden meestal tot altijd het initiatief. De leden van de verenigingen en de schepenen doen dat in 20 tot 30% van de gevallen. Bij 10 tot 20% van de jeugdraden nemen de individuele jongeren, een ad hoc werkgroep, het schepencollege

of een deelraad het initiatief. De gemeenteraad of externe deskundigen doen dat zelden tot nooit bij ruim 9 op 10 jeugdleden. (Tabel 89).

Het zijn ongeveer dezelfde personen die de inhoud van een advies meebepalen. In 80 tot 90% van de gevallen doet het bestuur van de jeugdraad, de algemene vergadering en de jeugdconsulent/andere jeugdambtenaar dit meestal tot altijd. De leden van de verenigingen doen dit in de helft van de jeugdleden. Bij bijna 1 op 3 jeugdleden is het de schepers of zijn het de individuele jongeren die de inhoud van de adviezen meebepalen. Een ad hoc werkgroep, een deelraad, het schepencollege, de gemeenteraad of externe deskundigen bepalen in 10% of minder van de jeugdleden mee de inhoud van een advies. (Tabel 90).

Het advies wordt bij ruim de helft van de jeugdleden door de secretaris van de jeugdraad, die een ambtenaar is van de gemeente, op papier gezet. In 4 op 10 van de gevallen doet de voorzitter van de jeugdraad dit. De secretaris van de jeugdraad die geen ambtenaar is van de gemeente, de jeugdconsulent, de voorzitter van een deelraad of een andere persoon zet het advies op papier in minder dan 10% van de jeugdleden. (Tabel 91).

De adviezen worden in 95% van de jeugdleden meestal tot altijd gericht aan het college van burgemeester en schepenen. 30 tot 40% van de jeugdleden richt zijn adviezen aan de schepers bevoegd voor jeugd, aan de gemeenteraad, aan de bevoegde schepers en aan de burgemeester. Minder dan 10% stapt met zijn adviezen naar andere adviesraden, naar het politiecollege of naar de pers. Niemand gaat er mee naar de oppositie, al moet wel opgemerkt worden dat de oppositie (althans voor een deel) in de gemeenteraad zit. (Tabel 92).

Hieronder bespreken we twee schalen die peilen naar de mening van de leden over de adviesverlening in de jeugdraad: de mogelijkheden die de jeugdraad heeft om een advies uit te brengen en het gemeentelijke kader waarbinnen de adviesverlening gebeurt. (Tabellen 93 en 94).

30% van de respondenten blijkt geen mening te hebben over de mogelijkheden die de jeugdraad heeft om een advies uit te brengen, nog eens een kwart van de leden is het hier eerder tot helemaal mee eens. Er is geen significant verband tussen deze schaal en de grootte van de gemeente ($F(3,318)=.813$; $p=.49$), het geslacht ($t(588)=.733$; $p=.46$) of het opleidingsniveau van de respondenten ($F(2,580)=.482$; $p=.62$). Mensen die geen lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M=3.63$; $SD=.66$) zijn het meer eens over de mogelijkheden van de jeugdraad om een advies uit te brengen, dan mensen die wel lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M=3.43$; $SD=.63$), ($t(585)=-2.299$; $p=.02$).

Een derde van de jeugdraadleden gaat akkoord met de stelling dat de adviesverlening gebeurt binnen het grotere kader van de gemeente. Ruim een kwart van de respondenten is het met deze

stelling (helemaal) eens. Tussen deze schaal en het geslacht van de leden bestaat er geen significant verband ($t(575) = .707$; $p = .48$). De grootte van de gemeente hangt wel met deze schaal samen: hoe kleiner de gemeente, hoe meer belang men hieraan hecht ($p = .00$; $r = -.14$). Het opleidingsniveau van de respondenten vertoont een positieve correlatie met deze schaal ($p = .00$; $r = .11$). Tot slot zijn mensen die geen lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M = 3.79$; $SD = .76$) gemiddeld meer akkoord met deze schaal dan mensen die wel lid zijn van een jeugdwerkorganisatie ($M = 3.42$; $SD = .66$), ($t(572) = -3.914$; $p = .00$). Hoe ouder men wordt, hoe meer belang men hecht aan deze schaal ($p = .00$; $r = .15$).

C. Het antwoord op een advies

4 op 10 jeugdraden krijgt soms schriftelijk en soms mondeling een antwoord op een advies van het schepencollege. Een kwart van de jeugdraden krijgt altijd een schriftelijk antwoord. 15% krijgt dit altijd mondeling én schriftelijk, of altijd mondeling. 5 jeugdraden krijgen nooit een antwoord. (Tabel 95).

De jeugdconsulent/andere jeugdambtenaar wordt bij ruim 95% van de jeugdraden meestal tot altijd ingelicht over een antwoord van het schepencollege op een advies van de jeugdraad. Het bestuur van de jeugdraad wordt in 85% van de gevallen ingelicht, de algemene vergadering bij drie kwart van de jeugdraden. 30 tot 40% van de schepencolleges, van de leden van de verenigingen, van de individuele jongeren en van de gemeenteraden worden meestal tot altijd over het antwoord van het schepencollege op een advies ingelicht. In ruim 9 op 10 jeugdraden worden deelraden, ad hoc werkgroepen of externe deskundigen zelden tot nooit ingelicht over een antwoord. (Tabel 96).

7. Besluit

Bij wijze van besluit willen we eerst enkele zwaktes van het onderzoek aantonen. Daarna beschrijven we de meest opmerkelijke vaststellingen die het onderzoek met zich meebracht en geven we suggesties voor verder onderzoek.

1. ZWAKTES VAN HET ONDERZOEK

Wanneer we bij de leden peilen naar de aanwezigheid van deskundigen of deelraden in de jeugdraad, geven slechts bij de helft van de gemeenten alle leden hetzelfde antwoord. Bovendien antwoordt ruim 10% niet op die vraag. We veronderstellen hiervoor twee mogelijke verklaringen: de gehanteerde definitie in de vragenlijst zijn niet duidelijk genoeg, wat wijst op de zwakte van het onderzoek, of de leden van de jeugdraad kennen de werking niet voldoende. Om hierop een antwoord te vinden, is nader onderzoek noodzakelijk.

De lage vertegenwoordiging van bepaalde sectoren in de jeugdraad, heeft bij heel wat jeugdleden allicht te maken met het feit dat deze sectoren gewoon niet aanwezig zijn in de gemeente. We hadden bij de voorzitters de vraag dubbel moeten stellen om te weten te komen welke sectoren in de gemeente aanwezig zijn én welke daarvan vertegenwoordigd zijn in de jeugdraad. Ook wanneer we peilen naar het opstellen van het jeugdwerkbeleidsplan, schort er iets aan de vraagstelling: een kwart van de voorzitters beweert dat zij een stuurgroep oprichten om het jeugdwerkbeleidsplan te schrijven, maar volgens Vandemaele (2006) richten de gemeenten meestal de stuurgroep op waar de jeugdraders dan in zetelen. Waarschijnlijk hebben velen dat verkeerd begrepen.

Bij verschillende vragen, onder andere de vragen die peilen naar de wijze van totstandkoming van een advies, naar het belang dat wordt gehecht aan de personen die deel uitmaken van de jeugdraad of vragen met algemene uitspraken over de jeugdraad, is er een groot percentage van de leden die geen mening blijkt te hebben. Hebben ze effectief geen mening/weten ze het niet, of is de neutrale middenpositie op deze vijfpuntenschalen het gevolg van een té lange vragenlijst?

2. OPMERKELIJKE VASTSTELLINGEN EN SUGGESTIES VOOR VERDER ONDERZOEK

Omtrent de kennis van de jeugdraad, kunnen ook vragen gesteld worden bij de voorzitters. 10% van hen vult bij 'andere rechtspersoonlijkheid' 'adviesraad' in, waarmee ze allicht 'feitelijke vereniging' bedoelen. Dit geeft aan dat ze de rechtspersoonlijkheid van hun jeugdraad gewoon niet blijken te kennen.

Ook de gemeentebesturen zouden hun kennis kunnen bijschaven: slechts 50% van de jeugdleden krijgt inhoudelijke steun van de gemeente. Volgens het decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid' van 2003 zijn zij echter verplicht om deze inhoudelijke steun te geven. Langs de andere kant hebben misschien de jeugdleden nood aan een bewustmaking van hun rechten.

De banden tussen gemeentebestuur en jeugdraad blijken niet altijd even vlot te verlopen. 15% van de leden geeft de inzet van het gemeentebestuur voor de jeugdraad een score van minder dan 5 op 10, een kleine 30% van hen vindt deze verhouding een 5 à 6 op 10 waard. De interne relaties binnen de jeugdraad worden door de leden dan weer wel als goed aanvoeld. Kwalitatief onderzoek zou kunnen nagaan wat er aan de basis ligt van de eerder negatieve perceptie ten opzichte van het gemeentebestuur, en vooral hoe deze uit de wereld kan worden geholpen. Ligt wantrouwen tegenover de overheid en de instellingen aan de basis (Elchardus & Smits, 2002), of zijn er meer tastbare redenen die deze perceptie voeden?

Er zijn ook enkele opmerkelijke cijfers omtrent lidmaatschap aan het licht gekomen: Het gemiddeld aantal lidjaren in de jeugdraad van de respondenten bedraagt 2.9 jaar, gemiddeld zijn ze ook al 4.6 jaar lid van een jeugdwerkorganisatie. Het zijn met andere woorden ook diegene die relatief lang lid zijn van een jeugdwerkorganisatie, die ook het lidmaatschap in de jeugdraad op zich nemen. Bovendien is een kwart van de leden én zelfs een kwart van de voorzitters groepsleid(st)er van de vereniging die men afvaardigt in de jeugdraad. Deze mensen nemen dus het grootst mogelijke engagement op in hun eigen vereniging én zijn bovendien ook lid of voorzitter van de jeugdraad. We kunnen ons afvragen of dit enige weerslag heeft op het engagement in de jeugdraad. De tijd die leden in de jeugdraad steken, is immers beduidend minder dan de tijd die ze in hun vereniging steken. Bovendien geven de leden aan dat ze ook niet meer tijd willen steken in de jeugdraad. Qua leeftijd is slechts 8.3% van de leden minderjarig, wat bijzonder weinig is voor een adviesraad gericht op kinderen en jongeren van 3 tot 25 jaar (Decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid', 2003).

De jeugdbewegingen doen het nog steeds goed in Vlaanderen, ze worden ook enorm vertegenwoordigd in de jeugdraad. Van de leden die lid zijn van een jeugdwerkorganisatie, bijna 90%, is 70% lid van een klassieke jeugdbeweging. Politieke jongerenbewegingen daarentegen, zijn vaak punt van discussie in de jeugdraad (Van Roelen, 2005). Onze cijfers bevestigen deels deze discussie: slechts een derde van de leden hecht belang aan de vertegenwoordiging van politieke jongerenbewegingen. Toch zijn ze in bijna de helft van de jeugdraden vertegenwoordigd.

De vertegenwoordiging van de jeugdraad in andere gemeentelijke structuren, is niet bepaald een groot succes. Zelfs de vertegenwoordiging in 'het overleg tussen de verschillende gemeentelijke adviesraden' en in 'het regionaal overleg tussen de jeugdraden', kan maar op 40 tot 50% van de jeugdraden rekenen. Het is opvallend dat daarentegen 25 tot 35% van de jeugdraden zichzelf wel vertegenwoordigt in de commissie ruimtelijke ordening en in de milieuraad, hoewel er nooit wordt aangestuurd om deel te nemen aan deze adviesorganen (Vandemaele, 2006). Een volgende 'staat van de jeugdraad' zou kunnen nagaan of deze vertegenwoordiging gebeurt door individuen (bijvoorbeeld afgevaardigden van de klassieke jeugdbeweging) of door afgevaardigden van milieugebonden jeugdwerk.

Hoewel het decreet 'lokaal en provinciaal jeugdbeleid' (2003) een halfopen jeugdraad voorschrijft, waar naast verenigingen ook individuele jongeren lid moeten kunnen zijn, ligt het aantal individuele jongeren in de jeugdraad enorm laag: 75% van de jeugdraden telt er niet meer dan 3. We kunnen de vraag stellen wat aan de grondslag ligt van deze vaststelling. Zijn individuele jongeren niet geïnteresseerd en onbereikbaar of zijn er misschien onvoldoende/inefficiënte pogingen om dit publiek te bereiken? Wringt het schoentje met andere woorden bij de individuele jongeren dan wel bij de jeugdraad of het beleid?

Bijna een kwart van de voorzitters geeft aan dat het schepencollege het voorbije werkjaar minder dan 2 adviezen heeft gevraagd aan de jeugdraad. Volgens het uitvoeringsbesluit van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid (2003) moet het schepencollege advies vragen aan de jeugdraad over het jeugdwerkbeleidsplan, over het jaarplan en over het werkingsverslag. Dit betekent - aangezien het jaarplan en het werkingsverslag jaarlijkse bijdragen zijn- dat elk schepencollege minstens 2 adviezen had moeten vragen aan de jeugdraad.

Gemiddeld brachten de jeugdraden het voorbije werkjaar 7.8 adviezen uit, waarvan gemiddeld 5.3 over het jeugdwerkbeleid en gemiddeld 3 over het brede jeugdbeleid. We kunnen alvast een knelpunt van Van Roelen (2005) bevestigen en stellen dat er algemeen zeer weinig adviezen worden uitgebracht. Volgens Van Nieuwenhove (2005) echter, brengen jeugdraden jaarlijks gemiddeld 15 adviezen uit. Ook bij Redig, Ipermans en Haepers (2003) vinden we een hoger gemiddelde van 9 adviezen per jaar terug.

De vraag naar onafhankelijkheid van adviezen kan trouwens gesteld worden als we weten dat in bijna twee derden van de jeugdraden de schepen van jeugd altijd aanwezig is tijdens de algemene vergadering. Kwalitatieve diepte-interviews zouden een antwoord kunnen bieden op deze vraag.

Of jeugdraden hun hoofdtaak van 'advies verlenen' nog voor 100% ten harte nemen, kan ook betwijfeld worden. Jeugdraden gaan de brede bevolking immers opmerkelijk minder op de hoogte houden over adviezen, dan over hun activiteiten. Roels (2001, p. 10) betreurt de stiefmoederlijke behandeling die deze diepterelatie te beurt valt: *"Nooit heb ik als opdracht van de raden horen verwijzen naar het bevorderen van de participatie van de burgers. Dat wekt verbazing, want wat is het advies van een raad waard als dat advies niet steunt op communicatie met de ruime bevolking?"*. Bovendien beweert slechts 25% van de voorzitters en een kleine 15% van de leden dat de jongeren in de gemeente de jeugdraad kennen als adviesraad. We kunnen ervan uitgaan dat er nog een heleboel werk aan de winkel is wat betreft de bekendheid van de jeugdraad als adviesraad. Nader onderzoek zou kunnen nagaan of de jeugdraad als adviesorgaan effectief zo weinig gekend is, of dat de voorzitters en de leden van de jeugdraad alleen maar denken dat dit zo is.

Tot slot willen we graag onderzoek stimuleren dat de verschillende lokale adviesraden gaat vergelijken. Er bestaan intussen aparte onderzoeken naar seniorenadviesraden (Verté & De Witte, 2002) en naar cultuurraden (Verté & Verhaest, 2003). De vergelijking van deze adviesraden en de lokale jeugdraden, levert allicht interessante bevindingen op.

8. Bibliografie

1. BOEKEN EN ARTIKELS

Bouverne-De Bie, M., & Coussée, F. (2001). Participatie: van compensatie naar dialoog. In: Van Bouchoute, B., Van De Walle, I., & Verbist, D. (Red.). *Strax. Jeugdwerk verkent de toekomst*. Leuven-Apeldoorn: Garant.

Caluwaerts, L., & Verluyten, P. (2004). *VVSG Pockets lokale besturen. Lokaal jeugdbeleid*. Brussel: Politeia.

De Backer, K., & Jans, M. (2001). *Jeugd(-werk) en maatschappelijke participatie. Elementen voor een praktijktheorie*. Overpelt: Vaes.

De Groof, S., & Siongers, J. (2000). Schoolse en niet-schoolse participatie bij jongeren. Het profiel en de houdingen van participerende jongeren. In: Hooghe, M. (Red.). *Sociaal kapitaal en democratie. Verenigingsleven, sociaal kapitaal en politieke cultuur*. Leuven: Acco.

De Kepper, M., & Stoop, P. (2002). *Cultuurbeleidsplanning in de gemeente*. Brussel: Politeia.

De Koninck, S. (2002). De jeugdraad: mogen wij nu ook eens? *Ter-zake Magazine 2002*, 10, 1.

Denis, S. (2003). *Overleg en advisering in het gemeentelijk cultuurbeleid. Nota ter voorbereiding van de studiedagen over inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid*. Niet gepubliceerde werkmap bij de studiedag 'De nieuwe cultuurraad? Meedenken in het lokaal cultuurbeleid' op 9 en 24 mei 2003.

Deschouwer, K. (2002). *Politicologie: algemene inleiding*. Niet gepubliceerde cursustekst, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

Elchardus, M., & Smits, W. (2002). *Anatomie en oorzaken van het wantrouwen*. Brussel: VUBPRESS.

Hinnekindt, H. (1998). Gemeentelijke adviesraden in vraag gesteld. *Ter-zake Magazine 1998*, 7, 10-11.

Jacobs, A.J., & Van de Walle, I. (2000). *Jeugdraden in Vlaanderen*. Antwerpen: Jemp vzw.

Jemp vzw. (2003). *120 gram goede raad. De gemeentelijke jeugdraad*. Antwerpen: Auteur.

Jeugd en Stad vzw. (z.d.). *Jeugdpeiling – Jeugdparagraaf. Kinderen en jongeren vertellen hun verhaal. Het beleid luistert*. Brussel: De Wrikker.

Luyten, M. (1998). *Inspraak makend. VCVO Nieuwsbrief, 9, 14-16*.

Ostyn, I. (2005). *Inspraak en participatie: modewoorden, holle termen of spraakmakende begrippen? Jeugddraad 2005, 3, 10-11*.

Redig, G. (2000a). *De gemeente en het jeugdwerk. Een kennismaking met jeugdwerk, gemeente en beleid*. Brussel: Katholieke Jeugdraad vzw.

Redig, G. (2000b). *De gemeentelijke jeugdamtenaar als kernactor in een interactief beleid. Mogelijkheden en begrenzingen van ambtelijke ondersteuning van beleidsnetwerken en sociale leerprocessen*. Antwerpen: VVJ.

Redig, G., Ipermans, M., & Haepers, T. (2003). *Prozac noch Viagra. Een optimistisch verhaal over de daad- en zaadkracht van jeugdraden in Vlaamse steden en gemeenten*. Wilrijk: VVJ.

Roels, R. (1985). *Participatie en doelmatigheid. Een actieonderzoek betreffende de problematiek van de burgerparticipatie en de criteria voor een doelmatig gemeentelijk participatiesysteem*. Niet gepubliceerd onderzoeksrapport, Centrum voor Andragogisch Onderzoek, Brussel.

Roels, R. (2001). *Blijvende knelpunten in het gemeentelijk participatiebeleid. Ter-zake Magazine 2001, 7, 9-11*.

Siebens, H. (1998). *Over inspraak gesproken...* Leuven-Apeldoorn: Garant.

Suykens, M. (2004). *Kritische evaluatie van de instrumenten om de betrokkenheid op lokaal niveau te verhogen*. In: Reynaert, H., Steyvers, K., & Verlet, D. (Red.). *Lokale en provinciale politiek. Vertrouwen en betrokkenheid op lokaal en provinciaal vlak*. Brugge: Vanden Broele.

Suykens, M., & Janssen, L. (1988). *Gemeentebeleid in de praktijk. Inspraak*. Antwerpen: Kluwer.

Van Alsenoy, J. (2001). *Nieuwe accenten in gemeentelijke communicatie*. Brussel: Politeia.

Vandemaele, M. (2004). Vele taken... vele handen. Over de taakspanning binnen de jeugdraad. *Jeugddraad 2004, 1*, 4-6.

Van Gils, J. (2004). Kinderparticipatie in de lift. *Ter-zake Magazine 2004, 5*, 5-12.

Van Nieuwenhove, K. (2005). *Cijferboek gemeentelijk jeugdwerkbeleid 2005-2007*. Brussel: Afdeling Jeugd en Sport van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Van Roelen, G. (2005). *Hoe kan Vlaanderen de gemeentelijke jeugdraden versterken?* Niet gepubliceerde adviesnota, afdeling Jeugd en Sport van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Brussel.

Van Roy, W. (2002a). Terzake 20: Inspraak via adviesraden. *Ter-zake Magazine 2002, 7*, 7-9.

Van Roy, W. (2002b). Terzake 20: Twintig jaar inspraak in vogelvlucht. *Ter-zake Magazine 2002, 10*, 21-22.

Van Roy, W., & Borremans, G. (2002). *Eerste hulp bij adviesgevallen. Brochure voor adviesraden*. Berchem: De Wrikker.

Verdonck, D. (2001). Kinder- en jongerenparticipatie: over houdingen en verhoudingen. *Ter-zake Magazine 2001, 10*, 4-7.

Verté, D., & De Witte, N. (2002). *De seniorenadviesraden in West-Vlaanderen anno 2002 en hun relatie met het West-Vlaams overleg adviesraden van senioren*. Niet gepubliceerde licentieverhandeling, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

Verté, D., & Verhaest, W. (2003). *Overleg en advisering in het gemeentelijk cultuurbeleid. Onderzoek naar de werking en de invulling van de adviesverlenende opdracht van de cultuurraden in Vlaanderen*. Niet gepubliceerd eindrapport, Vrije Universiteit Brussel, Brussel.

Wildemeersch, D., & Reyskens, P. (2001). Jeugdwerk als ruimte tot exploratie, integratie en participatie. In: Van Bouchoute, B., Van De Walle, I., & Verbist, D. (Red.). *Strax. Jeugdwerk verkent de toekomst*. Leuven-Apeldoorn: Garant.

2. BELEIDSTEKSTEN

Afdeling Jeugd en Sport van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. (2006). *Omzendbrief i.v.m. de wijzigingen aan het decreet van 14 februari 2003 (het decreet gemeentelijk jeugd- en jeugdwerkbeleid)*. Brussel: Auteur.

Anciaux, B. (2004). *Beleidsnota jeugd 2004-2009. Kinderen en jongeren: vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen*. Brussel: Afdeling Jeugd en Sport van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact.

Decreet van 24 juli 1991 houdende de organisatie van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid, gewijzigd bij decreet van 27 januari 1993.

Decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid.

Herziening van het decreet van 9 juni 1993 houdende subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid, bekrachtigd op 6 juli 2001.

Uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 12 september 2003 ter uitvoering van het decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid, inzake het voeren van een gemeentelijk en intergemeentelijk jeugd- en jeugdwerkbeleid.

3. GESPREKKEN

Gesprek met *Matti Vandemaele*, coördinator Jemp vzw, op 13 mei 2006.